

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MRAVNOSTNÍ KRIMINALITA - PROSTITUCE

Autor práce: Kateřina Šišková

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinované

Vedoucí práce: JUDr. Svatoš Roman, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby má práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

.....
vlastnoruční podpis autora bakalářské práce

Děkuji vedoucímu bakalářské práce plk. JUDr. Romanu Svatošovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

Cíl práce

1. Úvod
2. Dějiny prostituce
  - I. Starověk
  - II. Středověk
  - III. Novověk
  - IV. Období světových válek
  - V. Současnost
3. Prostituce a pornografie
  - Způsoby páčání mravnostní trestné činnosti
  - Formy prostituce
4. Drogy a pohlavně přenosné choroby
  - Vymezení základních pojmů
  - Obchod s drogami
  - Druhy drogy
  - Pohlavně přenosné choroby
5. Dětská prostituce a pedofilie
6. Právní pomoc potřebným
7. Trestněprávní a preventivní opatření v oblasti prostituce
  - I. Usnesení o zahájení trestního stíhání
  - II. Rekognice
  - III. Délka řízení
    - Teze pro preventivní strategie
8. Statistika prostituce
9. Závěr
10. Přílohy:
  - a) Abstrakt,
  - b) Abstract

Seznam použité literatury

1. BLÁHA, R., *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha: LexisNexis CZ, s.r.o., 2008. 49 s. ISBN 978-80-86920-29-0
2. VANÍČKOVÁ, E., *Dětská prostituce*. Praha: Grada, 2007. 144 s. ISBN: 978-80-247-2218-4
3. CHMELÍK, J. a kolektiv, *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, s.r.o. 2003. 208 s. ISBN 80-7178-739-6
4. SVATOŠ, R., *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice: VŠERS, 2009. 118 s. ISBN 978-80-86708-81-2
5. RINGDAL, N. J., *Nejtěžší povolání světa – kapitoly z dějin prostituce*. Přel. A. Hasslbarthová, I. Skálová. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2000. 428 s. ISBN 80-7239-046-5
6. DUFOUR, P., *Dějiny prostituce I*. Olomouc: Fontána, 2003. 187 s. ISBN 80-7336-056-X
7. BASSERMANN, L., *Nejstarší řemeslo: kulturní dějiny prostituce*. Přel. M. Goldmannová. 1. vyd. Praha: Mladá Fronta, 1993. 336 s. ISBN 80-204-0363-9
8. FRANCEK, J., *Já jsem se dopustila... Sexuální delikty ve východních Čechách 16. -18. století*. Ústí nad Orlicí: OFTIS, 2008. 96 s. ISBN 978-80-7405-014-5
9. POŠTULKA, V., *Dějiny pornografie v datech*, Praha: XYZ, 2007. 320 s. ISBN 978-80-87021-30-9, 320s.
10. GANERI, A., *Drogy Od extáze k agonii*. Praha: AMULET, s.r.o., 2001. 149 s. ISBN 80-86299-70-8
11. Kolektiv autorů, *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*. Praha: Diderot, 1997. ISBN 80-85841-17-7 (soubor), 1. svazek, 787 s. ISBN 80-85841-31-2, 2. svazek ISBN 80-85841-33-9, 3. svazek ISBN 80-85841-35-5, 4. svazek ISBN 80-85841-37-1
12. ÚZ – úplné znění, *trestní předpisy, přestupky*. Ostrava: Sagit, a.s., 2008. 448 s. ISBN 978-80-7208-691-7
13. *Trestní zákoník a trestní řád, úplné znění k 1. 1. 2010*, Olomouc: ANAG, 2009. 423 s. ISBN 978-80-7263-561-0
14. HOLUB, M., aj. *Občanský zákoník – poznámkové vydání s judikaturou*. Praha: Linde Praha a.s., 1998. 713 s. ISBN 80-7201-132-4
15. HOLUB, M., aj. *Zákon o rodině a předpisy související*. Praha: Linde Praha a.s., 1998. 679 s. ISBN 80-7201-093-X

CÍL PRÁCE

Cílem mé práce je, abych si sama prohloubila znalosti ohledně této problematiky a zároveň je prostřednictvím mé bakalářské práce vyjádřila. Myslím si, že v povědomí většiny z nás je zakódováno toto téma jako tabu, které se týká určité „spodiny“ společnosti a tomuto tématu jako součásti diskuse se snaží vyhnout. Já bych ráda prostitutky a jejich řemeslo v jistém slova smyslu podala v lepším světle, protože jak bude patrné z mé bakalářské práce, téma prostituce se line celými dějinami. Zabývám se zde mimo jiné i bojem proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání, motivací a poptávkou po prostituci, posílením ochrany obětí a svědků, zvýšením účinnosti při odhalování souvisejících trestních činností. Ráda bych ve své bakalářské práci také vyvrátila předsudky a mýty o prostitutkách, které dle mínění většiny z nás patří na okraj společnosti. Dále je mým cílem zamyslet se i nad preventivními opatřeními, kterých hlavním účelem je snížení prostituce a s tím související ostatní trestné činnosti.

1. ÚVOD

Ve své bakalářské práci bych se chtěla zabývat tématy, která monitorují zejména význam mravnostní kriminality, co do ní spadá, jak se člení a jaké vlivy na ni působí. Ráda bych ve své bakalářské práci také rozebrala historii a celkový vývoj prostituce, jaké formy prostituce v různých časových úsecích existovaly a jak se celkově prostituce vyvíjela od starověku, přes středověk a novověk až do období světových válek, končící současností. V návaznosti na prostituci bych se také ráda zabývala i tématem pornografie, do kterého spadá mimo jiné i dětská pornografie včetně páchaní mravnostní kriminality. V tématu mravnostní kriminality se zabývám jak zneužíváním dětí, dětskou prostitucí, tak i mravnostními trestnými činy páchanými mezi dospělými i mládeží. Celkovou kriminalitou se zároveň prolíná i mé další téma drogy a pohlavně přenosné choroby, včetně všech závislostí spojených s danou tematikou. Dále navazuje legislativní pomoc potřebným i trestněprávní a preventivní opatření, která jsou prováděná v oblasti prostituce. Pro úplnost a celkovou orientaci v mé práci jsem se v závěru zaměřila i na statistické údaje, které vyjadřují vývoj v určitých časových úsecích.

Mravnostní kriminalita (používán také pojem sexuální kriminalita) hluboce zasahuje do nejcitlivější sféry osobní integrity. Mravnostní trestné činy vzhledem ke svému charakteru, ale především vzhledem k jejich dopadům na chráněný zájem (život a zdraví člověka, svobodu v rozhodování o sexuálních stycích, mravní vývoj mládeže a další) jsou zařazovány mezi nejzávažnější trestné činy s vysokou tzv. typovou nebezpečností. Jejich škodlivý následek je patrný bezprostředně po jejich spáchání, ovšem mnohem závažnější jsou možné následky v podobě vývojových psychických poruch, různých traumatizujících poškození apod.

Osobní svoboda a lidská důstojnost jsou společenské atributy chráněné ve všech demokratických zemích. Patří mezi nejdůležitější základní práva člověka zaručená Listinou základních práv a svobod, která patří do ústavních zákonů České republiky, a řadou mezinárodních dokumentů.

Sexuální chování je ve všech kulturách podřizováno obecně uznávaným mravním a právním normám. Do určité míry tedy podléhá restrikci, aby tato obtížně kontrolovaná a regulovaná činnost nepůsobila ve společnosti destabilizačně. Sexualita motivuje jednání člověka po celou známou historii lidské civilizace. Seběpřísnější tresty neodradily jednotlivce od nevěry, znásilnění: sexuální touha byla dokonce silnější než hrozba katem a zmrzačujícími a potupnými tresty. Hodnocení sexuálních excesů bylo ovšem poplatné společenskému klimatu a společenským potřebám, které se odrážely v náboženských, právních a morálně etických normách a zvycích.

Mravnostní trestné činy nelze vysvětlovat výlučně mravní otupělostí nebo je chápat jako zvýšenou dráždivost na sexuální podněty při snížené ovládací schopnosti. Značný podíl na této kriminalitě totiž mají osoby zcela „zdravé“, u kterých není psychiatrickým ani psychologickým vyšetřením zjištěna anomálie v podobě sexuální úchyvky. Nevyvratitelným faktem však je, že podstatná část této delikvence je páchána osobami, u kterých je zjišťována sexuálněpatologická motivace, jejíž predikce zasahuje mimo vývojové vady i do špatné nebo nedostatečné mravní, sexuální, obecně pak společenské výchovy.

Mravnostní trestné činy zasahují čtyři základní roviny:

1. morální vztahy ve společnosti

2. život a zdraví občanů poškozených v důsledku protiprávního jednání ve sféře sexuálních vztahů
3. zdravý vývoj mládeže
4. dobré mravy v sexuálních vztazích mezi dospělými jedinci

Mezi typické mravnostní trestné činy řadíme trestné činy uvedené v VIII. hlavě, 2. oddílu zvláštní části trestního zákona, označené jako trestné činy proti lidské důstojnosti (§ 241-246 trestního zákona). K nejméně častým patří trestný čin znásilnění podle § 241 trestního zákona a trestný čin pohlavní zneužívání podle §242 trestního zákona.¹

Mravnostní kriminalita se člení na

- a) sexuální kriminalitu
- b) kriminalitu spjatou s prostitucí

Největší počet mravnostních trestných činů tvoří TČ pohlavního zneužívání. Na tento trestný čin je společnost velice citlivá.

Pokud jde o TČ kuplířství, je registrováno velice málo těchto trestných činů, i když je obecně známo, že této trestné činnosti je páčáno mnohem více. Důvod je jednoduchý. Tato trestná činnost se zjišťuje především na základě oznámení prostitutek, ale tyto jsou v průběhu trestního řízení natolik ovlivněny svými „pasáky“, že své výpovědi odvolávají, a případy končí odložením nebo zastavením věci. Celkový počet registrovaných mravnostních TČ se může zdát v porovnání s ostatní trestnou činností velice nízký. Vysvětlení je jednoduché. Pro mravnostní kriminalitu je typická zejména její latence a to zejména u TČ pohlavního zneužívání v rodinách, kde žije v domácnosti s dítětem nepokrevní otec. Děti se bojí tuto TČ oznamovat, je jim vyhrožováno ze strany nevlastních otců. I matky v mnohých případech nemají zájem na publicitě z důvodu ztráty partnera a na to navazující ekonomické problémy, atd. Je odhadováno, že právě této TČ je páčáno ve skutečnosti 10krát více než je registrováno.²

Slovo prostitut/prostitutka pochází z latinského „prostituere“ a označuje někoho, kdo se vydává na obdiv, kdo se nabízí k veřejnému smilstvu nebo kdo vystavuje své

¹ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 11,13,18

² SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009, s. 61,62

pohlavní orgány. Tento výraz se začal používat k označení lidí, kteří si sexem vydělávali peníze už v pozdním středověku.

Se slovem prostituce se asociuje většinou žena a často také násilí, které bylo se sexem na prodej spojováno. To se odvíjí od skutečnosti, že když se mladý muž dozví, že je možné si takový sex koupit, může samozřejmě přijít i na myšlenku, že by se k němu mohl dostat i bez zaplacení. Z toho pak mohou rezultovat případy sexuální loupeže-násilí. Násilí jako prostředek útisku jiných se vine celou historií lidstva a propojení s prostitucí nedalo na sebe dlouho čekat. Stačila jen vize osobního obohacení či prospěchu.

Jak ukazují dějiny prostituce, jsou vlastně dějinami dětské prostituce, a to zejména zorným úhlem pohledu dnešní společnosti, která označuje za dítě každou lidskou bytost mladší 18let (OSN, 1989).³

Otázka prostituce není tak komplikovaná. Ani na bezplatný sex, ani na placené sexuální služby člověk „právo“ nemá. Pokud se někdo nechce prodávat sám, bylo by hrubým přehmatem ho k něčemu takovému nutit. Pokud se muž nebo žena rozhodnou prodávat své tělo, musí k tomu mít plné „právo“, aniž by byli přítom diskriminováni nebo trestáni. A pokud se zákazník chová slušně, je poměr mezi člověkem kupujícím a prodávajícím sex zcela soukromým vztahem.

Prostituce není univerzální a neexistuje ve všech společnostech. Avšak obchod se sexem závisí ve velké míře na okruhu zákazníků.

Tak jako se muži a ženy liší, je rozdílná i jejich sexualita. Ženská sexualita se nezdá být slabší než mužská, ale je jasné, že se projevuje jiným způsobem, tělesně emocionálně. Muži jsou od přírody promiskuitní na naprosto jiné úrovni než ženy. Ženy se je proto snažily brzdit – často se spojily se zkušenými staršími muži, kteří z vlastní znalosti vědí, jak destruktivní může být neregulovaná promiskuita.⁴

Monogamie a věrnost není obvyklá ani mezi zvířaty: ten, kdo hledá, proto najde „přirozenou prostituci“ jak mezi lvy, tak mezi opicemi, přesně jako u primitivních kmenů, „pohostinnou prostituci“ zase v málo lidnatých, chudých společnostech, jako jsou Eskymáci nebo severoameričtí Indiáni.⁵

---

³ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce, Praha, 2007, s. 9*

⁴ RINGDAL, N. J. *Nejtěžší povolání světa – kapitoly z dějin prostituce. Brno, 2000, s. 9-10*

⁵ RINGDAL, N. J. *Nejtěžší povolání světa – kapitoly z dějin prostituce. Brno, 2000, s. 14*

Prostituce lze jak ve staré, tak i v nové době rozdělit do tří forem nebo stupňů náležejících třem různým obdobím života národů, a to:

**prostituci pohostinnou,
posvátnou čili náboženskou,
a legální čili zákonem uznanou**

Pravá prostituce se na světě objevila téhož dne, kdy žena sama, dobrovolně a z vlastní vůle prodala samu sebe jako zboží a tento obchod se stal závislým na nejrůznějších okolnostech a podmínkách. Poddala-li se žena poslušná tužeb srdce nebo své smyslnosti, byla to láska nebo vilnost a žádná prostituce, která váží a počítá, vyjednává a smlouvá. Jako láska a touha po rozkoších, tak i prostituce začíná se vznikem národů a dětstvím lidské společnosti.

Prostituce však mohla povstat už tenkrát: žena svolila být muži po vůli i bez sdílení jeho lásky za kus zabitě zvěřiny nebo chycenou rybu, kterou od něho dostala, za třpytivou mušli, lesklé ptačí pero, za zářivý kámen a podvolila bez touhy a dráždění bezuzdnosti práv lásky. Tato divoká prostituce je, jak je vidět starší než každé náboženství a každý zákon a přece žena nepodléhala v tomto pravěku lidského dětství žádnému nucení, nýbrž činila to z vlastní svobodné vůle, z vlastní volby a hrabivosti. Když se pak lidstvo sloučilo na kmeny a když zavládlo skutečné manželství a vyvstala nutnost lásky a vzájemné ochrany jako pevného a trvajícího sdružení, zplodilo pohostinství jiný druh prostituce, který je rovněž starší nežli náboženské a morální předpisy.⁶

2. DĚJINY PROSTITUCE

Není snadné prostituci definovat a napsat její dějiny je ještě nesnadnější. „Prostituce“ je slovo, žhavým železem vypálené znamení jedné z nejsmutnějších lidských slabostí, užívá se ho jak v přeneseném, tak i ve vlastním smyslu stejně často v jazyce spisovném, aniž by mělo nějaký vlastní význam. Autoři francouzského „Akademického slovníku“ z roku 1835 nenašli jinou definici než tuto: *“úplné oddání smilstvu“*.

---

⁶ DUFOUR, P. *Dějiny prostituce I*. Olomouc, 2003, s. 10-12

Tento obchod s lidskou smyslností, jímž morálka opovrhuje, existoval ve všech dobách a u všech národů. Přizpůsobil se mravům a názorům jednotlivých národů a zákonodárci jej obyčejně chránili, až pronikl nejen do občanských zákoníků, ale i do náboženských obřadů a zjednal si téměř vždy a všude, abychom tak řekli, své občanské právo.

Dlužno dodat, že prostituce je jedním z nejhorších zel lidstva a starých jako lidstvo samo: dovedla se vetřít do domácího zátíší, do pohanských bohoslužeb i pod spolehlivou ochranu zákona. Toto ostudné zlo působící na společnost víceméně rozvratně nalezlo ve starověké filosofii a v křesťanství když ne úplně léčivý, tedy aspoň konejšivý prostředek a čím vzdělanější a mravnější národ byl, tím prostituce ubývalo a byla jejímu řádění činěna přítrž. Přesto však není naděje, že by snad někdy úplně zmizela, poněvadž nízkost, ve které nalézají oporu, je lidskému pokolení nešťastnou náhodou vrozena. Lze však předpokládat, a to zcela jistě, že jednou přece bude omezena pouze na své tajné brlohy a nebude tak slušným lidem na obtíž.⁷

I. Starověk

Prostituce se rozvíjela v Mezopotámii v chrámu bohyně Ištar a jeho blízkém okolí. Chrám byl jakýmsi městem, vytvořil si vlastní identitu především proto, že byl obydlím bohů a bohyň. Zde se bohům přinášely oběti. Téměř veškeré dění se v každé oblasti soustředilo co nejbližší chrámu.

Kněžky se v chrámu účastnily *hieros gamos* – svatých svateb. Mužskou stranu reprezentoval král. Součinností pozemského vládce a říše bohyně se měla zajistit plodnost země.

Nejobvyklejší doba pro sexuálně zbarvený rituál byla před obdobím sklizně obilí a v jeho průběhu. Svatá svatba byla nábožensky spojena se změnami ročních období, bylo to obilí, které se zasadilo a dozrálo, neboť jak člověk, tak obilí prožívají oplodnění, zrození a smrt. Král, který se rituálu svatby nezúčastnil, riskoval, že lid začne pochybovat o tom, bude – li zem úrodná.

Rituální obřady v chrámech se částečně považovaly za státní náboženské ceremoniály pojící se s kultem plodnosti, částečně za symbolické projevy – král nebo

---

⁷ DUFOUR, P. *Dějiny prostituce I.* Olomouc, 2003, s. 8-9

princ může ve své říši souložit, se kterou ženou chce. Tyto dvě interpretace je možné výborně sloučit.⁸

V žádné době a v žádném městě světa nehrály lehké ženy a prostitutky větší roli než v Athénách a Korintu v zlatém věku řecké kultury. Nic na tom nemění existence moderních velkoměst – Paříže, Londýna či Tokia, protože zatímco dnes je patrný jakýsi prostorový předěl mezi láskou zdarma a láskou za peníze, ovládala ve starém Řecku Venušina služba ve svých nejrůznějších podobách všechny oblasti života.

Dodnes není zcela jasné, proč se Řekové vrhali s takovým nadšením do náruče prostitutek. Snad proto, aby unikli ještě většímu zlu, totiž lásce k chlapcům, snad spatřovali ve volném pohybu Venušiných služebnic jen průvodní jev své vřele milované a pečlivě střežené demokracie. Zdá se jisté, že to byl právě filozof a zákonodárce Solón, kdo předepsal Athéňanům nevěstince jako lék proti homosexualitě, a stejně nesporné zůstává, že až dodnes neužíval nikdo žádnou medicínu ochotněji.⁹

V této instituci viděl blaho a klid lidu. Sehnal vhodný dům, do něhož nechal koupit mladé otrokyně, a ustanovil nízké vstupné. Tímto chtěl zabezpečit klid a bezpečí slušným ženám. Zformovaly se tři velké skupiny Venušiných služebnic: obyvatelky nevěstinců zvané dikteriady, tanečnice a hráčky na flétnu označované pojmem auletridy a třetí byla hetéry. Dikteriady podléhaly nižším úředníkům, takže jejich příjmy byly mnohem nižší než příjmy hetér, a ještě navíc byly přísně kontrolovány a daněny. Athény ochotně trpěly prostituci, protože jim z ní plynuly nemalé daně, z nichž financovaly stavbu lodí a nákladnou výzbroj. Nevěstky byly pro stát tak důležité, že si musely vyžádat zvláštní povolení, když chtěly překročit athénské hranice, a poskytnout záruky, že se vrátí.¹⁰

Nebylo to sice tak tvrdé opatření jako mnohaleté domácí vězení obyvatelek některých moderních bordelů, mělo ovšem prakticky stejný účel. Ubohé ženštiny nikdo nevyháněl z města, jak bylo běžné o pár století později: jako nevyhnutelné zlo byly rázně začleněny do života národa i státu a podřízeny zákonům, které státu zaručovaly alespoň jistý užitek z této nevymýtitelné neřesti a usnadňovaly její kontrolu.

---

⁸ RINGDAL, N. J. *Nejtěžší povolání světa – kapitoly z dějin prostituce*. Brno, 2000, s. 16-17

⁹ BASSERMANN, L. *Nejstarší řemeslo: kulturní dějiny prostituce*. Praha, 1993, s. 11

¹⁰ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 56

Mezi zákonná opatření například patřilo, že dikteriady směly vycházet až večer, v době, kdy se ctnostné ženy ukazovaly na ulici jen výjimečně.

Pro hráčky na flétnu a tanečnice (auletridy) neplatily tak přísné předpisy jako pro dikteriady v bordelech. Proti většině Venušinyých služebnic nejnižší kategorie v postavení otrokyň měly tu výhodu, že se něco naučily. Uměly tančit a ovládaly hru na některý hudební nástroj, zpravidla flétnu. Nebyly tedy už předem odsouzeny vydělávat si na živobytí jen prodejem svého těla. V jednom ohledu bylo ovšem jejich povolání nemilosrdné: zatímco dikteriady provozovaly své řemeslo večer a v noci a bylo jenom jejich věcí, za jakého osvětlení budou vystavovat své půvaby, flétnistky byly plně odkázány na rámec slavností.¹¹

V Řecku a později i v ostatních starověkých městech musely tzv. dikteriady nosit zvláštní oblečení určené barvy nebo jasné znamení, aby se odlišily od počestných žen. Také nevěstince musely být označeny, např. nezaměnitelným obrazem či reliéfem nad vchodem.

Pro hráčky na flétnu a tanečnice neplatila tak přísná pravidla, protože nebyly nuceny vydělávat si jen prodejem vlastního těla. Byly hlavně využívány při slavnostech a hrách. Pro hetéry neplatila téměř žádná pravidla. Řekové měli pod označením hetéra na mysli něco jako přítelkyně, družka. Byla více než jen souložnice, a dokonce často bývala věrná jednomu muži několik měsíců i roky. Hetéry byly královny všech lehkých žen.¹²

Zatímco dikteriady žily v opovržení a hetérám se závidělo a často bývaly nenáviděny, auletridy byly přijímány s obecnými sympatiemi.¹³

Vedle těchto třech hlavních označení prostitutek existovalo v Řecku ještě mnoho dalších – například demiurgos (veřejné děvče), lypta (vlčice), paidisté, koriska (děvčátko), laikas, polos (mladé děvče), machlos (kurva), pandosia (rádodajná), leophoros (pro každého) a podobně.

---

¹¹ BASSERMANN, L. *Nejstarší řemeslo: kulturní dějiny prostituce*. Praha, 1993, s. 15-16

¹² CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 56-57

¹³ BASSERMANN, L. *Nejstarší řemeslo: kulturní dějiny prostituce*. Praha, 1993, s. 17

Všechny prostitutky bez rozdílu byly bez občanských práv a musely nosit předepsaný oděv.

V Římě s prostituce soustřeďovala na místech, kde byly vybudovány veřejné domy (lupanaria). Také existovaly svobodně se pohybující prostitutky, které se zabývaly tancem (sultatrices) nebo hrou na flétnu (tibicinae, fidicinae). Římané dále užívali názvů meretrix (flundra), scortum, scortillum (kurva, kurvička), quaesturia mancipia (otrokyně pro chlípnost) a podobně.

Prostituce zde byla úředně upravena. K jejímu provozování bylo zapotřebí úředního povolení (licencia stupri) a z výdělku se odváděly daně (macetricium). Prostitutky byly zapisovány do úředních listin a pozbývaly občanských svobod, dále musely splňovat ještě předepsané podmínky týkající se oděvu.

Římský císař Caligula zavedl prostitutkám daň ve výši jedné osminy z výdělku. Tuto dávku však museli platit i kuplíři, kuplířky a majitelé veřejných domů. Typicky římským jevem, který se v Řecku nevyskytoval, byla prostituce vdaných žen. Nejznámější Římankou, která prostituovala, byla Messalina – manželka císaře Claudia. Ve vykřičené ulici Subury navštěvovala nevěstince, kde se jako nevěstka oddávala náhodně příchozím a dokonce prý soutěžila o to, zda snese více útoků mužů než vyhlášená nevěstka z povolání.¹⁴

Tento příliš markantní obrat se nedá vysvětlit jednoduše rozvojem Athén ve velkoměsto. Ve svých hrdinských, homérských dobách spatřovali totiž Řekové v ženách především válečnou kořist, cenný předmět s hodnotou více méně materiální.

Jestliže prosluly například ženy z ostrova Lesbos svou zvláštní vynalézavostí v milostných hrách, homérské hrdiny zajímala především vyšší cena, kterou mohli za takové otrokyně požadovat na trhu.

Relativní cudnost homérské doby spočívala v tom, že se obě pohlaví vyrovnávala s nadbytkem temperamentu po svém, nebo se s ním musela – vzhledem k stále ještě přísnému oddělování – po svém vyrovnat. Muži odcházeli do boje, přičemž vždy docházelo k značné destrukci specificky mužského potenciálu. Už v polním ležení pěstovali ony homoerotické vztahy, které měly výjimečný význam pro soudržnost bojových svazků a válečnickou zdatnost celých národů.

---

¹⁴ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 14

Otrokyně byla od nejstarších dob až po americkou válku Severu proti Jihu rovněž konkubínou svého pána a obvykle také první milenkou jeho synů. Egypťští princové pláli první láskou k mladým černoškám stejně jako o čtyři tisíce let později farmářští synkové z Alabamy, Mississippi nebo Georgie. Před temnou, nezáviděníhodnou existencí nevěstek chránilo však domácí otrokyně zpravidla zvykové právo a v dobách římského císařství dokonce zákon. Osazenstvo bordelu tvořily proto většinou cizinky nebo dívky neznámého původu a systematická výchova dorostu pro tato zařízení se brzy změnila ve výnosný obchod.

Mnoho otrokyň lásky mělo jistě možnost se vykoupit: bylo to pro ně zřejmě snazší než pro jejich méně půvabné, ač mravné družky. Takový vzestup se ovšem povedl jen zřídka a zpravidla nesměřoval k občanskému životu, spíše k existenci svobodné hetéry, o níž pravděpodobně snily všechny dikteriady. Dokud nedosáhly tohoto cíle, musely snášet stejně nezáviděníhodný osud jako jejich dnešní kolegyně a nad výhodami, které jim přinášelo postavení „státních zaměstnankyň“, převažovaly spíše zápor a omezení.

Dikteriady podléhaly nižším úředníkům, což bylo vzhledem k specifickým problémům jejich řemesla už samo o sobě málo příjemné. Jejich příjmy byly navíc přísně kontrolovány a značně zdaněny. Daň měla příznačné pojmenování *pornikotelos* a byla údajně prastarého původu.¹⁵

Ve starověku byla žena považována za vlastnictví muže. Ten s ní mohl nakládat podle libosti. Jakýkoliv útok na ženu byl považován za útok na vlastnická práva muže a podle toho byl také trestán. Znásilnění ženy, stejně jako její únos nebo cizoložství, bylo trestáno velmi přísnými tresty.

Trest smrti za tento čin byl uplatňován právem babylonským, řeckým, islámským, židovským, v případech, kdy byla znásilněna vdaná žena, římské právo uplatňovalo tento trest v případech, kdy byl znásilněn chlapec. Znásilnění bylo trestáno smrtí právem středověké Anglie, Francie a Rakouska. Germánské právo považovalo za sexuální zločiny znásilnění ženy a nevěru. Frísové kupř. trestali znásilnění ženy a nevěru vhozením muže do bažiny. V Augsburském městském právu z roku 1267 se poprvé objevuje pojem pederastie (homosexualita), která se trestala ztrátou hrdla.

---

¹⁵ BASSERMANN, L. *Nejstarší řemeslo: kulturní dějiny prostituce*. Praha, 1993, s. 11-15

V 15. století se objevují první tresty za sodomii, za kterou byl trest udělován jak pachateli, tak i zvířeti. Daleko mírněji, pouze pokutou, byl trestán pohlavní styk mezi příbuznými. Zmírnění hrdelního zločinu bylo uplatňováno ve středověké Evropě: pachatel byl potrestán kastrací nebo ztrátou genitálií. *Constitutio Criminalis Carolina* z roku 1532 naopak stanovilo za znásilnění trest smrti pohřbením pachatele za živa.

Naproti tomu velmi mírné tresty byly uplatňovány za sexuální delikty v Rusku, kde např. pachateli znásilnění hrozil pouze peněžitý trest. To ovšem neplatilo zcela bez výjimky. Třetí statut litevský z roku 1588 stanovil za znásilnění trest smrti, který bylo možno zmírnit až na pouhé odškodnění podle představ poškozené. Pokud byla znásilněna svobodná dívka, pachatele navíc mohl postihnout vynucený sňatek s touto dívkou, pokud si to ona přála.

Znásilnění nebylo vždy a za všech okolností trestné. Tak např. v době válek, kdy docházelo velmi často k násilnostem na ženách, bylo znásilnění, nebo dokonce zabití ženy, která se stala kořistí vítěze, běžné a beztrestné. Legální forma znásilnění je však známa i ze středověké Evropy jako právo první noci. Bylo zde beztrestné také znásilnění prostitutky.¹⁶

II. Středověk

S postupujícím šířením křesťanství začal pomalu ustupovat liberální pohled na prostituci a prosazovaly se snahy prostituci potlačit. Právě křesťanská církev se energicky ujala boje proti prostituci. Nejstarší řemeslo světa bylo stíháno nejtěžšími tresty a mnozí apoštolové, zejména sv. Pavel, proti hříchu kázali plamennými řečmi. Proto se také mnohé kněžky lásky obracely a začaly vést cudný život. Nejznámější je příběh Marie Magdalény, která svou živnost zavrhl a později se dokonce stala svatou.

Doba raného křesťanství se ale ještě vyznačovala celkovou nevyhraněností názorů na prostituci. Některé náboženské sekty (například mikulášenci, karpokratiáni, adamité, kainité a podobně) se totiž uchylovaly zpět k náboženské prostituci a zejména u poustevníků a prvních mnichů se začala rozšiřovat pohostinská prostituce.

---

¹⁶ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 13

Také první křesťanští římscí císaři prostituci zcela neodsuzovali. Chápali ji jako nutné zlo, které doprovází lidstvo, ale na druhé straně v ní spatřovali určité východisko před násilnostmi, cizoložstvím a zločinem.

V nejstarších dějinách křesťanství sehrála prostitute tři role:

- a) Nevěstky se jeví jako kajícnice a přívrženkyně nové víry a některé byly dokonce prohlášeny za svaté (například Marie Magdaléna, Marie Egyptská a podobně).
- b) Prostituce se stává trestem za křesťanskou víru. Existovaly dva stupně trestu – tzv. corruptela (znásilnění v nevěstinci) a lupanar (trvalé zavlčení do nevěstince).
- c) Mniši a mnišky dobrovolně vstupovali do nevěstinců, aby zde svým sebeponižováním při provozování prostituce konali specifický druh asketismu.¹⁷

III. Novověk

Prostitutka je již tradičně přímo symbolem hříchu, současně je však ve většině společností chápána jako záruka a prostředek k upevnění morálky a manželství. Na Západě převažoval tento pohled na prostituci až do druhé poloviny 19. století. Muži z vyšších kruhů se jen zřídka oženili s prostitutkou. Prostituce proto nepředstavovala žádnou hrozbu. Pokud muž navštívil „nějakou takovou“, bylo to, stejně jako eventuální pohlavní choroby, tajemství chráněné Hippokratovou přísahou.

Ve viktoriánské době se mnohé změnilo. V protestantských zemích se lidé stále více zabývali čistě osobní morálkou. V Asii měl nový pohled ovlivnit nejen nově obrácené křesťany, ale také vytvořit novou vlnu morálky mezi Hindy, konfuciány a nakonec i mezi komunisty. Na Západě ovlivnilo viktoriánské morální obrození jak feministky, tak i dělníky: nakonec se sexualita, rodinný život a prostituce staly téměř veřejnými záležitostmi. V první polovině 20. století snahy o zpolitizování těchto otázek ještě zesílily: přispělo k tomu nové ženské hnutí, organizace sdružující homosexuály a veřejné sdělovací prostředky.

Podle uspořádání rodiny je možné zjistit postavení prostitutek: kromě toho je v jednotlivých rodinných strukturách sex mimo rodinu akceptován různě. V určitých oblastech a společnostech v jistých fázích historického vývoje prostituce téměř vytlačila

---

¹⁷ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 14-15

instituci rodiny. A vždy, když klesl počet rodin nebo jejich význam slábl, projevilo se to v demografii.

Z hlediska demografického má prostituce zcela jinou funkci než rodina, protože prostitutky provozují častěji sex, ale rodí méně dětí než ženy ve stabilních rodinách. Prostitutky mají více potratů, pohlavních chorob a jsou častěji sterilní než ostatní ženy. Mnohé z nich samozřejmě otěhotní a porodí děti. Prostituce však poskytuje horší podmínky pro výchovu než rodinný život, což se projevuje vysokou dětskou úmrtností.

Sílu konfliktu rodiny a prostituce je také možné hodnotit podle morálních kritérií. Rodina zavazuje muže k větší odpovědnosti za děti, k nimž jsou ženy vázány úžeji. Velice málo žen se přestane starat o své dítě, muži to však dělají častěji.

Prostituce nezaujímalá vždy a všude stejné místo. Nejvíce se vyskytuje ve vývojových mezifázích, kdy se určitá země nebo prostředí vyznačuje velkým zvýšením počtu obyvatel, urbanizací, migrací a ekonomickou transformací, jako tomu bylo v Římě za císařství, západní Evropě v 19. století, USA v období Divokého západu, Japonsku v 18. století a jihovýchodní Asii dnes.

U severoamerických Indiánů, ve starověké východní Indii a Polynésii měly ženy již od pradávna velkou svobodu, prostituce zde však neexistovala. Na Západě se epochy ženské nezávislosti střídaly. Jak římské císařství, tak třeba i doba osvícenství se vyznačovaly mnoha sexuálně volně smýšlejícími ženami, které nebyly prostitutkami – z historie se však později takřka vytratily. V našem století, zvláště po roce 1960, nezávislost žen znovu vzrostla.

Doba s mnoha sexuálně nezávislými ženami vytváří zvláštní demografický profil. Nárůst ženské nezávislosti vede obyčejně k relativnímu oslabení obchodu se sexem, současně však k rozšíření specializace v této oblasti. Svoboda žen má také další efekt. Sexuálně nezávislé ženy se podobají prostitutkám tím, že mají více sexu, ale rodí méně dětí. Některé ženy si nepřejí stát se matkami.

Potom by je k tomu neměl nikdo nutit. Mnozí muži se na druhé straně bojí sexuálně nezávislých žen, a volí proto sexuální vztah s muži nebo se rozhodnou žít sami, což jim také musí být dopřáno.¹⁸

K lepšímu pochopení dalšího vývoje právní úpravy prostituce na našem území je nutno uvést historii právní úpravy prostituce v Rakousku, jehož součástí až do roku 1918 české země byly.

Prostituce byla v Rakousku tvrdě stíhána podle článku 123 útrpného soudního řádu císaře Karla II. z roku 1532. Kuplířství a napomáhání k cizoložství bylo trestáno vypovězením ze země nebo též pranýřováním, uřezáváním uší a vymrskáním.

V roce 1564 vydal Ferdinand I. nařízení, podle kterého byl městský rychtář se svými úředníky ve Vídni povinen denně pátrat v církevních i měšťanských domech po „lehkomyslných lidech“, což byly osoby provádějící prostituci a kuplířství.

Marie Terezie (1717-1780) proti prostituci tvrdě bojovala. Prostitutky a kuplířky z Vídně byly posílány na nucené práce do Temešváru v Uhrách, ale pokud se prokázalo, že někoho nakazily pohlavní nemocí, byla pro ně připravena série nejrůznějších trestů. Úvodním trestem bylo vymrskání, po němž byla prostitutce oholena hlava, namazána dehtem nebo sazemí, poté byla žena přivázána nahá na pranýř a vystavena veřejnému posměchu. Velmi časté bylo i mučení. Počty prostitutek ve Vídni se však příliš nesnížily, v roce 1782 se jejich počet odhadoval asi na dvacet tisíc.

Když byla v Rakousku v roce 1848 zavedena ústavnost, prostituce se stala nedovolenou a trestnou, ale v praxi postihována nebyla.

V období 1. světové války se prostituce opět značně rozšířila, a proto vydalo vrchní velitelství armády nařízení číslo 61.381 ze dne 3.7.1915, které mělo čelit šíření pohlavních chorob a vést k potlačení prostituce.¹⁹

Naše trestní soudnictví prošlo ve středověku i v raném novověku několika vývojovými etapami v závislosti na ekonomické a politické situaci, směřovalo od obyčejového práva k obecným právním normám. V procesech se uplatňovalo specifické

---

¹⁸ RINGDAL, N. J. *Nejtěžší povolání světa – kapitoly z dějin prostituce*. Brno, 2000, s. 7-11

¹⁹ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 15-17

české právo, tzv. nálezové nebo obyčejové. To znamená, že se rozsudky vyhlášovaly nalézáním práva, takže se vyneseny nález stával podkladem pro pozdější rozhodnutí.

Jak v královských, tak v poddanských městech byla představitelem trestního soudnictví městská rada, která se v této oblasti řídila jednak obecnými právními předpisy, jednak vrchnostenskými instrukcemi. Rada vystupovala jako celek na počátku soudního procesu a v jeho závěru.

Důležitou roli zaujímal v trestním soudnictví městský rychtář, protože ohledával místa deliktů, sledoval a zajišťoval provinilce, zodpovídal za jejich věznění, účastnil se výslechů a exekucí. Kromě toho užíval svého rychtářského práva a sám soudil drobné žaloby, urážky na cti apod.

Dokazování mravnostních deliktů bylo zcela jistě obtížné, protože při intimních chvílích zpravidla nebývali svědci. Leckdy se na ně přišlo až po otěhotnění.

Prostituce, provozovaná v 16. - 18. století bez potřebné ochrany žen a mužů, se stala živnou půdou pro rozvoj pohlavních nemocí, které reprezentovala již od starověku kapavka. Syfilis (lues, příjice) se objevila koncem 15. století v Neapoli a záhy se začala šířit po celé Evropě.

Ruku v ruce s prostitucí se rozvíjelo kuplířství. V trestněprávních předpisech je nalezneme pod výrazem svůdnictví (lenocinium).

Prostituce byla především záležitostí měst. V Praze nacházeli chudší zákazníci *prázdné ženky* na haldách dříví na vltavském břehu, z čehož vznikla nadávka *haldecká*. Kvetla zde rovněž podomní prostituce, kterou provozovaly zejména tzv. věnečnice, jež nabízely pečivo, ovoce apod. Jiné nevěstky bydlely a působily v domcích.

Justiční orgány stíhaly sexuální delikty v duchu křesťanské morálky po celé období raného novověku. Byl to ovšem marný boj, ve kterém se střídala aktivita s apatií. Zkušenost ukázala, že represivní opatření nemohla zcela potlačit přirozené touhy mužů a žen, jež při regulaci sňatků poddaných směřovaly k nemanželským sexuálním stykům. Jediným východiskem z této situace byla zcela jistě zásadní změna

sociálního postavení městského a venkovského obyvatelstva. To byl ovšem program pro další éru vývoje naší společnosti.²⁰

Populární fráze tvrdí, že „prostituce je nejstarší řemeslo“, skutečnost je však poněkud jiná. V podstatě nešlo o řemeslo, nýbrž o způsob obživy. Ano, už dva tisíce let před naším letopočtem poskytovaly ženy své tělo mužům výměnou za obživu. Muž lovil, žena to nedokázala. Chtěla-li jíst, musela dát muži za potravu něco výměnou. Co jiného mohla dát než sebe? Jestliže existovaly stálejší dvojice, pak až ve chvíli, kdy žena porodila muži dítě.

Je zajímavé, že instituce manželství začala být registrována přibližně ve stejné době. Někteří historici se domnívají, že prostituce byla první formou manželství. A někteří psychologové tvrdili, že ctnostná žena se liší od prostitutky jen tím, že prodává své tělo jen jednomu muži.

Zpočátku totiž nebyl prakticky žádný velký rozdíl mezi manželkou a prostitutkou. Nevěstu si muž také musel koupit. Dívky byly prodávány do manželství jako pracovní síla. A prací se rozumělo i rodit děti, tedy vlastně i sex, bez něhož rozmnožování rodu nebylo možné. Prostitutky se lišily od manželek jen tím, že nepatřily jedinému muži. Dodnes se v některých jazycích (a také v češtině) od sebe příliš neliší slova „nevěsta“ a „nevěstka“.²¹

IV. Období světových válek

V tomto období začala etapa zániku nevěstinců. Moderní společnost totiž dávala přednost tajné prostituci a hodinovým hotelům, protože jí připadaly diskrétnější. Na druhou stranu začal vznikat jiný typ nevěstinců, a to tzv. pojízdny polní puff. Vojáci měli dovoleno se s ženami stýkat, ale museli si dávat pozor na pohlavní choroby. Druhým nebezpečím bylo prozrazení vojenského tajemství, to ovšem platilo hlavně pro důstojníky. Novinkou této doby bylo používání prostitutek jako tajných informátorek nasazených na důstojníky. Jednou z nejznámějších vyzvědaček byla Mata Hari.

---

²⁰ FRANCEK, J. *Já jsem se dopustila...Sexuální delikty ve východních Čechách 16. -18. století*. Ústí nad Orlicí, 2008, s. 3,40,50-52

²¹ FRANCEK, J. *Já jsem se dopustila...Sexuální delikty ve východních Čechách 16. -18. století*. Ústí nad Orlicí, 2008, s. 17-18

Před válkou a během ní se rozvíjel nový názor – abolicionismus (od *abolire* – prozradit). Jeho stoupenci byli většinou ženského pohlaví. Ty byly podporovány právníky, lékaři a především duchovními. Abolicionistická předloha navrhovala zákaz prostituce a její trestní stíhání. Podle očekávání se pak na ulicích velkoměst rozšířila prostituce daleko více. Jediné vládě se podařilo vypořádat jednoduše, leč brutálně s prostitutkami – nacistickému Německu. Všechny prostitutky a pasáci byli posíláni do koncentračních táborů. Po válce si sex a prostituce vytvořily novou říši v bytech a apartmánech za pomoci telefonních linek.²²

V. Současnost

V srpnu roku 2000 se v Chebu konalo pracovní jednání 25 starostů obcí postižených prostitutkami. Na tomto jednání bylo přijato „Prohlášení měst a obcí, účastníků jednání k problematice prostituce“, které bylo adresováno prezidentovi republiky, předsedovi vlády, poslancům a senátorům Parlamentu České republiky.

V prohlášení je požadováno:

- 1) Urychlené vytvoření zákonných podmínek k omezování prostituce a jevů s ní souvisejících.
- 2) Zaujetí reglementačního postoje k řešení problematiky prostituce.
- 3) Zvýšení vymahatelnosti práva, zvláště v případě opakovaných přestupků.
- 4) Zvýšení pravomoci obcí v oblasti regulace prostituce.

Prostituce nepřináší obcím nic jiného než problémy. Nejproblémověji je vnímána pouliční a silniční prostituce, kterou provází potíže v oblasti narušování veřejného pořádku, ohrožování mravní výchovy mládeže, znečišťování ulic a veřejných prostranství (například odhozené prezervativy, odpadky, použité dámské hygienické potřeby a podobně) a problémy v dopravě (například porušování zákazu zastavení a stání, častá nehodovost, narušení plynulosti dopravy a podobně).²³

---

²² CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 59-60

²³ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 25

Současná sexuální promiskuita je jevem, který zasahuje lidskou společnost ve všech jejích sférách. Nahlížení na prostituci souvisí s liberálním přístupem k této problematice, s přístupem k řešení mezilidských vztahů, s výchovou v rodině, v partnerských vztazích apod.

Mnoho dívek provozujících toto řemeslo postává na vyhlášených mezinárodních silničních tazích prakticky po celý rok. Denní počet prostituujících osob se odhaduje na 6300. Průměrný denní výdělek prostitutky je odhadován na 2 500 Kč, počet odpracovaných dní u prostitutek je odhadován na 365, množství finančních prostředků, které jsou vydělávány prostitucí se pohybuje kolem 5 749 000 Kč (čerpáno ze zprávy Českého statistického úřadu, 2002).

Kromě již zmíněných silnic mezinárodního významu je prostituce vykonávána v nočních zábavních podnicích a dalších zařízeních hotelového typu se zahraniční klientelou, ale také doma v soukromí nebo pro tento účel pronajatých bytech apod. Prostitutky se především zaměřují na cizince nebo solventní podnikatele.

Podstatou prostituce současné doby je dosažení co největšího zisku, na kterém však profitují další osoby, kuplíři, tzv. bodyguardi prostitutek, které si prostitutky skutečně samy najímají, častěji se však tito „ochránci“ nominují do této role sami. Prostituce je často doprovázena majetkovou, násilnou nebo mravnostní trestnou činností.

I přes různost názorů na problematiku legalizování prostituce převažuje ve společnosti negativní postoj a prostituce je hodnocena jako amorální jev poškozující pověst České republiky v zahraničí, negativně je vnímána i otevřenost prostituce a veřejná přístupnost na mezinárodních tazích silnic první třídy. Bylo by však kontraproduktivní zakázat prostituci zákonným aktem. Nejvíce ohroženým okruhem obyvatel jsou děti a mládež.²⁴

---

²⁴ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 62-63

3. PROSTITUCE A PORNOGRAFIE

Prostituce je specifický druh podnikání (obchodu), jehož prostředkem je poskytování sexuálních služeb jiným osobám za úplatu. Jedná se o jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Nemusí jít pouze o klasickou soulož, ale o dotýkání se těla jakékoliv části těla jiného, sebeukájení, pokud jsou prováděny za úplatu. Úplata nemusí mít pouze finanční podobu, ale může mít i jinou formu, např. získání určité výhody, poskytnutí protislužby, protekce.

Pornografie je jakýkoliv předmět, zobrazení pohlavních orgánů, pohlavního nebo jiného sexuálního styku, které veřejně, způsobem hrubě urážejícím a zasahujícím do dobrých mravů a obvykle vyvolávajícím pocit studu a ošklivosti, zvláště intenzivním a vtíravým způsobem ovlivňuje a podněcuje sexuální pud.

Pornografie dětská: jedná se o zobrazení dětských pohlavních orgánů, pohlavního nebo jiného sexuálního styku s dítětem nebo mezi dětmi.

Pornografomanie je nutkavá potřeba psát anonymní dopisy obscénního obsahu

Pornolalie, pornolalomanie. Stejně jako pornografoman píše obscénní dopisy, telefonuje pornolaloman druhým lidem, dává jim obscénní otázky a klade důraz na vyslovování obscénních výrazů. Volající se při hovoru zpravidla ukájí.

Promiskuita je uskutečňování nahodilých pohlavních styků bez trvalejšího citového vztahu k sexuálnímu partnerovi.

Sexuálně zneužívané děti je vymezeno Stockholmským kongresem jako: „použití dítěte pro sexuální účely za peníze nebo odměnu v naturáliích mezi dítětem, zákazníkem, prostředníkem nebo agentem a jinými, kdo vydělávají na obchodu s dětmi pro tyto účely“ (Dokumenty ze Stockholmského světového kongresu proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí, 1996).

Sociálně patologické jevy jsou definovány jako nejzávažnější poruchy v chování mládeže projevující se především jako narušení sociálních, a v důsledku toho též trestněprávních norem. Jedná se o poruchy, které se vyznačují určitou hromadností výskytu, stabilitou a rozšířeností při stejných sociálních podmínkách.

Zletilý, zletilost. Jsou základní pojmy jak z hlediska občanskoprávního, tak z hlediska trestněprávního. Vyjadřují způsobilost fyzické osoby vlastními právními úkony nabývat práva a brát na sebe povinnosti (tzv. způsobilost k právním úkonům).

Zletilosti nabývá občan dovršením 18 let věku. Před dovršením tohoto věku se zletilosti nabývá též uzavřením manželství.²⁵

Sex patří k nejoblíbenějším a nejfrekventovanějším tématům (ať už jde o pouhý rozhovor či náročné umělecké dílo) od počátku světa až po dnešní dny. Ale spory o to, jestli zobrazování a popisování sexu je škodlivé, se vedou teprve v posledních letech.

Ostatně samotné slovo pornografie dosud nebylo uspokojivě a přesně definováno. Názory na tuto věc se často dosti radikálně liší. Uvedme několik příkladů:

Pařížská úmluva z roku 1910 hovoří o pornografii jako o „dílech necudného obsahu“.

Ženevská úmluva z roku 1923 hovoří o pornografii jako o „necudných předmětech“.

Novelizovaný zákon o obscénních publikacích, vydaný v Londýně v roce 1959: „Pornografie jsou obscénní díla, proti nimž v zájmu veřejného blaha existuje zákonná obrana, jestliže se jedná věc obecného zájmu.“

Definice amerických právníků z roku 1987: „Pornografie je prezentace pouhého pohlavního aktu, jeho mechanismu, techniky a perverze, zatímco erotika odráží fyzickou i duchovní stránku lásky.“

České vydání encyklopedie *Universum* z roku 2002 však přece jen dochází k jakémusi rozumnějšímu řešení, když svou definici pornografie zakončuje slovy: „Rozhodnutí, zda se jedná o pornografii, či nikoli, závisí na posouzení díla v jeho komplexnosti, způsobu a formě jeho užití.“

Tématem prvních výtvarných děl bylo už od pravěku nahé lidské tělo, především tělo ženy. Na první pohled se zdá, že výtvarná zobrazení nahých těl nebo sexuálních témat nebyla chápána jako sexuální symboly, tyto artefakty byly vyrobeny spíše ke kultovním nebo náboženským účelům a pravděpodobně se od nich nežádalo, aby sexuálně vzrušovaly. Nelze však zcela vyloučit ani jiné použití, mohly plnit i vedlejší funkci jako předměty stimulační.²⁶

---

²⁵ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, s.r.o. 2003, s. 17

²⁶ POŠTULKA, V. *Dějiny pornografie v datech*, Praha, 2007, s. 10-16

Mravnostní kriminalitu můžeme dělit podle zvoleného kritéria do řady kategorií. Například podle předmětu ochrany ji můžeme dělit na:

- Trestné činy zasahující do svobody v rozhodování v pohlavních vztazích. Sem můžeme zařadit trestné činy znásilnění a některé formy pohlavního zneužívání.
- Trestné činy ohrožující mravní vývoj mládeže. Pro tento druh mravnostní trestné činnosti jsou typické trestné činy pohlavní zneužívání, ohrožování mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže.
- Trestné činy zasahující do dobrých mravů v pohlavních vztazích. Za typické trestné činy této kategorie lze označit kuplířství, soulož mezi příbuznými a obchodování se ženami.

Dalším rozlišovacím kritériem může být osoba pachatele (osoba dospělá, osoba mladší 18 let, osoba mladší 15let, osoba přičetná osoba pohlavně úchylná a další). Nejběžnějším dělicím kritériem je však způsob spáchání, jako ostatně u všech druhů kriminality. Toto kritérium v sobě zahrnuje mimo jiné i tři subkritéria, a to vospělost pachatele, předmět útoku a vztah mezi pachatelem a obětí. Podle toho hovoříme o následujících způsobech páchaní mravnostní trestné činnosti.

1. Mravnostní trestné činy páchané mezi dospělými

Při tomto způsobu páchaní mravnostní trestné činnosti je pachatelem i obětí osoba dospělá, starší 18let. Typickými trestnými činy jsou znásilnění, kuplířství, obchodování se ženami, vydírání, omezování a zbavení osobní svobody. Obvyklým znakem je rovněž značný podíl násilí, ať již ve formě přímého fyzického či psychického násilí, nebo i ve formě pohrůžky bezprostředního násilí. Trestné činy kuplířství, obchodování se ženami, vydírání, omezování a zbavení osobní svobody jsou velmi často prostředkem kapitalizace jednání, tzn. prostředkem nezákonného výdělků. Uvedené trestné činy, vyjma trestného činu znásilnění, jsou předmětem organizovaného zločinu páchaného na objednávku, organizovaného obvykle ze zahraničí.

Uvedené charakteristice se poněkud vymyká znásilnění, které je pácháno v převážné míře jedním pachatelem a pouze výjimečně je dílem skupiny pachatelů.

2. Mravnostní trestné činy páchané mezi mládeží

I pro tuto kategorii mravnostních trestných činů mohou být typické způsoby páchaní popsané v předcházejícím bodu. Pachatel i oběť jsou mladší 18let, spíše je typické pro tuto skupinu věk kolem 16let, v řadě případů pak i věk do 15let. Typickým trestným činem pro tuto kategorii je pohlavní zneužívání. U tohoto způsobu páchaní obvykle postrádáme násilí. K pohlavnímu styku nebo pohlavnímu zneužívání dochází v různých formách. K pohlavnímu styku obvykle dochází po vzájemné dohodě, časté jsou případy, kdy aktérem činu je dívka – následně oběť, která je mladší 15let.

Dalším typickým znakem je obvyklá citová vazba mezi pachatelem a obětí – tzv. první lásky – a rovněž jako u předcházejících způsobů je velmi často přítomen alkohol, který potlačuje bariéry vztahu. Místa páchaní jsou víceméně příležitostná – byty pachatele nebo oběti v době nepřítomnosti rodičů, různé večírky, společné akce, ale i organizované zájezdy apod. V řadě případů náhodných aktů je pro tento způsob páchaní typické velmi obtížně prokazatelná vědomost pachatele, že oběť je mladší 15let. To je dáno zejména předčasnou vyspělostí dívek.

3. Mravnostní trestné činy páchané na mládeži

Jde o kategorii mravnostních trestných činů, kde obětí je osoba mladší 18let, která nabývá stále více na významu v tom smyslu, že těchto deliktů přibývá a věková hranice obětí se snižuje významně pod 15let. Typickým faktorem je vysoká nebezpečnost jednání pachatele a dopady zejména na psychický a fyzický vývoj oběti. Tato mravnostní kriminalita zanechává velmi často trvalé následky na zdraví obětí, a to jak v podobě tělesného poškození, tak i (a to téměř vždy, jedná-li se o věk oběti nižší než 15let) traumatizujícího psychického poškození. Pachatelé ke spáchání téměř vždy používají násilí ve všech formách, kterému se oběť není schopna ubránit obvykle z důvodu vyšší fyzické dispozice pachatele.²⁷

Formy prostituce

Orientačně lze vymezit sedm základních forem prostituce, a to podle toho, kým a v jakém prostředí jsou sexuální služby poskytovány.

---

²⁷ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 19-21

a) Prostitutky s vlastní klientelou

V současné době již velmi okrajovou skupinou jsou prostitutky s vlastní, početně omezenou klientelou. Jedná se o ženy, které jsou na určité úrovni a jsou schopné své klienty v případě potřeby i reprezentovat. Jejich věk se pohybuje mezi 20 a 30 lety, někdy i více. Jejich příjmy jsou vysoké a prostředí, v němž se pohybují, je většinou luxusní.

b) Hotelové prostitutky

Jejich věk se pohybuje kolem 20let a výše. Podle úrovně podniků, v nichž pracují, ovládají alespoň jeden světový jazyk a mají dobré vystupování. Je mezi nimi i velké množství vysokoškolaček. Služby poskytují po telefonické dohodě buď na hotelových pokojích nebo v bytech. Velmi často poskytují služby cizincům na delší pobyt a zároveň jim slouží jako tlumočnice. Ve většině případů mají úzkou vazbu na hotelový personál a na jejich činnosti také bývají komerčně zainteresováni taxikáři. Své služby inzerují i v zahraničním tisku.

c) Bytová prostituce

V posledních letech se rozšířil počet žen, které provozují prostituci ve vlastních bytech, často za spoluúčasti svých manželů či druhů. Škála poskytovaných služeb je široká (od běžných až po perverzní praktiky), stejně jako klientela (od sousedů a stálých zákazníků přes klientelu získanou prostřednictvím inzerátů či telefonu po klienty z inzerce internetu). Přehled o bytové prostituci neexistuje, lze ale předpokládat, že v souvislosti s ní existuje celá řada kriminálních, zdravotních i sociálních rizik, včetně ohrožování mravní výchovy mládeže.

d) Prostituce v erotických podnicích

V posledních letech se rozšířil i počet prostituujících osob působících v různých erotických podnicích – „masážních salónech“ a „sex barech“.

Zaměstnankyněmi těchto zařízení jsou kromě občanek České republiky i cizinky, nelegálně se zdržující na území České republiky, případně na falešné pozvání. Touto cestou dochází k institucionalizaci veřejných domů. Počet

prostituuujících se osob působících v erotických podnicích se odhaduje asi na 6 000.

Nejvyšší počet erotických podniků je zaznamenán v okrese Cheb – 90, v Praze – 60, v okrese Teplice – 53, v okrese Český Krumlov – 34, v okrese Děčín – 28, v okrese Chomutov – 25 a v Ostravě – 24 podniků. Obecně platí, že vyšší počet podniků poskytujících erotické služby se shoduje s vyšším výskytem pouliční a silniční prostituce – v příhraničních okresech s Německem a Rakouskem.

Ceny za sexuální služby jsou výrazně vyšší než u pouliční a silniční prostituce. Stanovují se podle sazebníku. Výše ceny je závislá na počtu žen, které se zákazníkovi věnují, na druhu poskytované služby a času stráveném se zákazníkem.

Ve většině podniků platí vstupné 200 až 500 Kč. Jedna hodina strávená s prostitutkou stojí v průměru 2 000 až 3 000 Kč. Celá noc přijde zákazníka na více, než 10 000 Kč. Služby jsou dražší v lokalitách sousedících s Německem a Rakouskem.

Konkurenční boj mezi jednotlivými majiteli provází celá řada kriminálních aktivit. K nejfrekventovanějším patří vydírání (vymáhání výpalného), vyhrožování (vhozený slzný granát do klubu), poškozování cizí věci (zničení klubu, zapálení automobilu) a podobně.

e) Pouliční a silniční prostituce

Vůbec nejproblémovější je nejnižší sociální vrstva tzv. pouličních a silničních prostituuujících se osob a osob pracujících v barech a restauracích nižších cenových skupin. Jedná se o mladistvé (případně osoby mladší patnácti let) a mladé ženy většinou nevzdělané, mentálně zaostalé a sociálně nevyspělé, osoby pohřešované, celostátně hledané, na útěku z výchovných ústavů či rodin, kriminálně závadové a nezákonně se zdržující na území České republiky. Pouliční a silniční prostituci provozují z občanek České republiky nejčastěji Romky, z jiných zemí se převážně jedná o Slovenky, Ukrajinky, Rusky, Bulharky a Rumunky.

Zejména silniční prostitutky bývají více než ostatní skupiny prostitutek zdrojem i objektem mnoha rizik. Protože se pohybují v antisociální subkultuře, podílejí se ve zvýšené míře na páchání majetkové i násilné trestné činnosti. Častěji než ostatní kategorie prostituujících se osob se stávají oběťmi mravnostní a násilné kriminality, včetně obchodování se ženami. Téměř vždy jsou v područí kuplířů, přitom jejich možnosti vymanit se z něj jsou mimořádně obtížné.

Nejrizikovější skupinou prostitutek jsou mladistvé dívky, které jsou častěji než ostatní ochotny poskytovat anonymní, rychlý, nejlacinější a nejrizikovější sex. Potenciálně jsou nejohroženější skupinou z hlediska šíření pohlavních nemocí, násilné i mravnostní trestné činnosti ze strany kuplířů i zákazníků i jako oběti obchodování se ženami.

Počet pouličních a silničních prostituujících se osob je odhadován na 4000 až 5000, v letních měsících se jejich počet přibližně zdvojnásobí. Nejvíce prostitutek je soustředěno v oblasti frekventovaných hraničních přechodů a na výjezdech z měst směrem ke státní hranici (Rudná).

Počty trvale se prostituujících žen lze jen stěží zdokumentovat. Záleží na ročním období (nejvíce v letních měsících) a na aktuálním stavu poptávky (například v Německu – svátek Den mužů, vždy zaznamenán vysoký počet zákazníků).²⁸

Slovo pornografie je odvozováno z řeckého *porné* – prostitutka, a *grafien* – psát. Řekové v pohlavním styku neviděli nic závadného, spíše naopak. Popis a zobrazení pohlavního styku a vůbec nahlížení na sexualitu považovali za zcela legitimní pro básnické o grafické ztvárnění. Zcela nepochopitelná a nepřijatelná by pro Řeky byla křesťanská představa, že pohlavní styk je omluvitelný pouze v manželství, a proto popisování sexuality je hanebné a odsouzeníhodné. To vše se ovšem týká přirozené sexuality bez komerčních snah, agrese a perverzity.

V USA je „pornografie“ termín označující jakýkoliv psaný nebo obrazový materiál se sexuálním motivem a jako takový je přímo chráněn ústavou. Jako legálně definována podskupina pornografie je uváděna obscenita, která však ochrany ústavy již nepožívá. Pornografie je v USA považována za obscénní tehdy, když:

---

²⁸ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 27-30

- primárně apeluje na „chlípnost“, tedy prezentuje nezdravé nebo morbidní sklony k sexu
- je zjevně nepřijatelná pro veřejnost, za kterou je považován soubor názorů průměrných občanů co do společenského postavení (dalo by se říci, že určující jsou názory tzv. střední vrstvy obyvatel)
- dílu schází seriózní literární, umělecká, politická či vědecká hodnota

Pro diskusi o obsahu a vymezení pojmu pornografie poslouží i následující analýza čtyř obecných tezí (srov. Borneman, 1990).

1. Pokud člověk považuje akt jako takový za škodlivý, pak bude obtížné považovat za vhodné jeho znázorňování. V duchu této teze můžeme vymežit dva krajní názory. První, typický pro jistou část křesťanského nazírání na sexualitu, že totiž vše, co se ve sféře sexuálních kontaktů odehrává mimo manželskou postel a co není otevřeně počítáno, je nemravné. Druhý krajní názor, který jakékoliv zobrazení a prezentaci pohlavního ukájení považuje za legitimní bez rozdílu, zda jde o komerční prezentaci (dosažení zisku) nebo zda je jako předmět ukájení dítě apod.
2. Pohlavní styk je dialogem mezi dvěma partnery, a tedy sexuální aktivity bez partnera jsou perverzní. Z tohoto pohledu by všechny sexuální úchytky typu fetišismus, exhibicionismus, voyeurismus a další, kde „partnerem“ pro pohlavní ukájení je věc, a nikoliv lidská bytost, stejně tak sebeukájení a četba erotických časopisů, byly obscénní a tudíž je možné tyto činnosti označit za pornografické a závadné.
3. Pornografie přestává být pornografií, když pochází od umělce. Tato teze je v současné době ve své podstatě akceptována, samozřejmě s jistými (a to i zásadními) výhradami, a týká se podstaty vymezení pornografie – kvality a smyslu zobrazení. Výhradu lze uplatnit např. v tom smyslu, že pokud zobrazení od umělce představuje chlípnost, ukájení se na dětech, přehnanou sexuální agresi, zvláště pak sadismus, perverzitu, nepůjde o „umělecké dílo“, ale naopak toto dílo bude považováno za pornografii. V případě, že je obecně

uznávána teze, že pornografie je nebezpečná, těžko může být argumentováno, že nebezpečí plynoucí z pornografie se zmírní tím, že je dílo vytvořeno umělci.

4. Mravní lidé přicházejí teprve pornografií na nemravné myšlenky, znázorňování „úchylného“ sexuálního jednání svádí heterosexuály k úchylným sexuálním aktům. Uvedené teze předjímají otázku, do jaké míry je pornografie způsobila patologicky ovlivnit sexuální chování a být kriminogenním faktorem. Vlivům pornografie na lidské konání je věnována řada výzkumů. Vcelku překvapivé a pro mnohé kriminology i pobuřující jsou závěry Ernsta Bornemana (1990), který shromáždil řadu empirií k dané oblasti patologického ovlivňování chování pod vlivem pornografie se závěrem, že ženská a mužská citlivost na erotické podněty, ať již slovem nebo obrazem, je identická a nijak výrazně se neliší. Zjišťované rozdíly jsou přičítány síle libida, dědičnosti, sociální výchově, sexuální praxi, věku, stresu a v neposlední řadě i denní či noční době.

Lze tedy shrnout, že sexuálně stimulující díla mohou stimulovat pouze sklony, které byly u osoby přítomny již před daným stimulem. Jde o velmi důležitý závěr i z hlediska trestní odpovědnosti. Pornografie je tedy i významnou pomůckou pro sexuologická zkoumání, pro lékařskou diagnostiku. Sledování pornografie zvyšuje úroveň vzrušení, ve kterém se skrývá riziko agresivního chování vůči oběma pohlavím. Tento účinek je prokázán nejenom u pornografie s agresivními prvky, ale i tzv. měkké pornografie, která stimuluje představu, že ženy jsou povolnými oběťmi. Pokud je agrese přítomná již z předcházejícího konání, je sexuálním stimulem ještě více zesilována.²⁹

4. DROGY A POHLAVNĚ PŘENOSNÉ CHOROBY

Návykové látky byly a jsou považovány za celosvětový problém. Užívání drog vede k závislosti fyzické či psychické a působí škody nejen samotným uživatelům, ale celé společnosti.

---

²⁹ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 43-45

Závislost na návykových látkách je natolik nebezpečná, že jednotlivé státy, na mezinárodní úrovni, vyvíjí značné úsilí k zajištění kontroly nad touto problematikou.

Vymezení základních pojmů

a) Návyková látka

: je alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobí nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

b) Alkohol

: je lihovina, víno, pivo a jiný nápoj, pokud obsahuje více než 0,5 objemového procenta alkoholu.

c) Omamné a psychotropní látky (OPL)

: jsou látky, u nichž vzniká nebezpečí chorobného návyku nebo psychických změn nebezpečných pro společnost nebo pro toho, kdo je opakovaně bez odborného dohledu užívá, a jsou uvedeny v seznamu látek.

d) Droga

: je jakákoli látka, která, jeli vpravena do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více jeho funkcí.

e) Drogová závislost

: je psychický a někdy také fyzický stav vyplývající ze vzájemného působení mezi živým organismem a drogou charakterizovaný změnami chování a jinými reakcemi, které vždy zahrnují brát drogu stále nebo pravidelně pro její psychické účinky.

f) Fyzická závislost

: je stav organismu vzniklý zpravidla dlouhodobým a častým podáváním drogy. Je to stav chronické otravy organismu.

g) Psychická závislost

: je duševní stav vzniklý podáváním drogy a projevuje se různým stupněm potřeby drogu aplikovat.

h) Tolerance

: je schopnost organismu snášet určité látky

i) Úzus drog

: znamená upotřebení drog jako léku

j) Misúzus

: je nadměrná aplikace léků

k) Abúzus

: znamená zneužívání drog

l) Abstinenční syndrom

: je odvykací syndrom

Alkohol jako návyková látka

Alkohol je zejména na evropském a severoamerickém kontinentu legální drogou. Pití alkoholu je poměrně tolerováno, mnohá společenská jednání, recepce, bankety aj. si bez přítomnosti alkoholu neumíme ani představit. Spotřeba alkoholu v ČR stále stoupá a ČR patří např. společně s Dánskem mezi země s nejvyšší spotřebou alkoholu na obyvatele. Alkohol však zapříčiňuje různá vážná chronická onemocnění jater, ledvin, krevního oběhu, atd.³⁰

Droga je obvykle popisována jako chemická látka, která působí na vaše tělo a může změnit vaši náladu, vaše chování, co vidíte, co slyšíte, a jak a co cítíte. Látka může být jednoduchá, ale její účinky rozhodně jednoduché nejsou!

Drogy mají všechny možné tvary, formy a barvy a skrývají mnoho věcí a překvapení. Například stačí otevřít domácí lékárníčku a střetnete se tvář v tvář s celou škálou různých drog – aspirin a paralen, prášky proti kašli a nachlazení. Dokonce i šálek čaje nebo kávy obsahuje drogu – kofein, ta povzbuzuje váš nervový systém tak, že se cítíte více ostražití a při smyslech. Mezi nepřehlédnutelné drogy patří také alkohol a tabák.

Zneužívání drog/nesprávné užívání drog: je použití jakékoliv drogy, např. heroinu, pro jiné účely, než pro jaké byla zamýšlena, nebo použití drogy z jiných než léčebných důvodů.³¹

Tolerance: Stav, kdy si vaše tělo zvykne na drogu natolik, že musíte brát stále větší dávky k dosažení stejného účinku.

---

³⁰ SVATOŠ, R. *Základy kriminologie a prevence kriminality*. České Budějovice, 2009, s. 88-89

³¹ GANERI, A., *Drogy Od extáze k agonii*. Praha, 2001, s. 7

Závislost je, zvyknete-li si na drogu, duševně i tělesně tak, že ji musíte brát, jen abyste mohli normálně fungovat, a nemůžete přestat, aniž byste trpěli nepříjemnými abstinenčními příznaky.

Návyk nastane, jestliže nemůžete přestat brát drogu, přestože chcete.

Abstinenční příznaky. Způsob jakým vaše tělo reaguje, když je přísun drog zastaven. Tělesné účinky se pohybují od bolení hlavy, pocení, křečí a nekontrolovatelných třesů až po smrt. Psychickým účinkem je neustálá touha po droze, která bývá často dokonce hůře snesitelná než tělesné účinky.

Tvrdé drogy: Pojem často používaný k popisu velmi silných a nebezpečných drog, jako jsou například opiáty a kokain. Jsou silně návykové a tělu škodlivé. Přerušeni či ukončení užívání těchto drog často provázejí silné abstinenční příznaky.

Měkké drogy bývají často užívány z „rekreačních důvodů“. Tyto drogy nejsou provázeny silnými odvykacími příznaky, ale mohou mít dlouhodobé účinky a jsou psychicky návykové – měkké, ale ne nebezpečné.

Simulanty (nebo budivé látky): Drogy jako např. amfetaminy, kokain (a také kofein), pervitin, které „nakopnou“ váš nervový systém, takže se cítíte plní energie.

Depresanty (nebo tlumivé látky): Drogy, jako např. barbituráty, alkohol a sedativa, jež mají na váš nervový systém opačný efekt a můžete se po nich cítit v depresi, chtít spáchat sebevraždu, nebo naopak být plní energie, opilý a mimo.

Pouliční drogy: Drogy, které se ilegálně prodávají nebo nakupují na ulici. U těchto drog si nikdy nemůžete být jistí, co vlastně kupujete – jak je droga silná, čistá apod....

Halucinogeny: Drogy jako např. LSD, které způsobují halucinace. Říká se jim tripy a jejich výsledkem mohou být dobré i špatné zkušenosti, především ale bývají velice nebezpečné. Pod jejich vlivem můžete dostat strach, chovat se neuváženě nebo dělat nebezpečné věci. Může se vám stát, že prožijete flashback, to je návrat nepříjemné zkušenosti dlouho po užití drogy. Flashback je někdy děsivá zkušenost.

Designer drugs: Drogy speciálně připravené v chemických laboratořích, jako např. různé druhy extáze. Většinou jsou nekvalitně vyrobené a netestované, čímž jsou vysoce nebezpečné. Stalo se, že droga obsahující řadu nečistot poškodila mladému člověku část mozku a způsobila nevyléčitelné onemocnění Parkinsonovou chorobou.

Obchod s drogami

Většina lidí, kteří přijdou s drogou poprvé do styku, ji má od svých přátel nebo od jejich kamarádů. Ti ji koupili na ulici nebo v hospodě či klubu. To jsou ale pouze konečné zastávky dlouhého a složitého řetězce, který v případě kokainu začíná na svazích And daleko v Jižní Americe. Riziko pašování drog po souši nebo po moři do USA či Evropy je obrovské, je však vyváženo závratnými výdělky obchodníků, tzv. drogových baronů.

Drogoví baroni sami jsou však pouhými „organizátory“ obchodu. Špinavou práci většinou přenechávají jiným. Drogy ani nepěstují, ani je nemusejí převážet přes hranice a riskovat, že budou dopadeni.

Mezinárodní obchod s drogami je dílem amatérské riskování a dílem veliký, dobře organizovaný podnik. Jakmile se drogy dostanou do cílové země, rozšiřují se prostřednictvím menší sítě tvořené zčásti narkomany.³²

DRUHY DROG

- ***Amfetaminy, pervitin***

Amfetaminy jsou povzbuzující látky vyrobené člověkem, původně předepisované jako prostředky na hubnutí a léky proti depresi. Dnes je doktoři předepisují pouze ve výjimečných případech jako pomoc při obzvlášť špatném zdravotním stavu.

Nejběžnější dostupný druh amfetaminu v ČR je pervitin, který se vyrábí v tajných laboratořích a varnách.

Účinky: Hlavní důvod pro užívání amfetaminů je potřeba cítit se svěží a připravený vyrazit. Droga oddálí pocity ospalosti (a hladu) na dlouhé hodiny. Také zrychlí váš nervový systém, zvýší se tepová a dechová frekvence.

- ***Konopné drogy (cannabis, marihuana)***

Účinné látky v konopných drogách pocházejí z rostliny konopí indického (cannabis indica), v mnohem menší míře obsahuje účinné látky i průmyslová bylina konopí set (cannabis sativa).

Účinky: Stejně jako u jiných věcí závisí účinky drog na tom, kolik jste přijali účinné látky a jak jste se cítili. Malé množství marihuany může způsobit, že se budete

---

³² GANERI, A., *Drogy Od extáze k agonii*. Praha, 2001, s. 5-11

cítit uvolněně a spokojeně nebo jen ospale. Případně můžete mít neovladatelné nutkání smát se či jíst. Barvy a zvuky jsou mnohem jasnější.

- ***Kokain***

Kokain se získává z listů koky, která roste divoce v horách Jižní Ameriky. V medicíně se kokain využíval jako látka pro místní umrtvení. V sedmdesátých letech byl kokain populární především jako „droga bohatých“, protože byl velmi drahý.

Účinky: Kokain silně povzbuzuje nervový systém, podobně jako amfetaminy (někdy nazývané kokainem chudých). Uživatel se cítí skvěle – připadá si silný, pozorný, je přesvědčený, že je nejlepší na světě. Ale účinek je krátkodobý (okolo třiceti minut) a uživatel brzy potřebuje další dávku k potlačení únavy a deprese. A tak to jde pořád dokola.

- ***Crack***

Crack je forma kokainu, upravená tak, aby se účinek dostavil rychleji. Kokain se ve vodě smíchá s chemikáliemi, např. s čpavkem nebo s kypřicím práškem do pečiva, a voda se poté nechá odpařit. Tomu se říká „freebasing“. Výsledná pevná látka se zahřívá, aby se dala kouřit. Jméno drogy je odvozeno od toho, že při kouření praská.

Účinky: Účinky cracku je možné cítit už po krátké chvíli – ve skutečnosti droze trvá pouhých deset vteřin, než dorazí k mozku. Uživatelé pocítují velmi silný a velmi intenzivní nával blaha a vzrušení, který trvá asi deset minut. Pak přichází potíže. Droga přestává působit se stejnou silou a intenzitou, s jakou začala. Uživatelé mohou pocítovat silnou depresi nebo záchvaty agrese, což je způsobeno nesnesitelně silnou touhou po další dávce.

- ***Extáze***

Extáze je nejpopulárnější „taneční droga“. Byla objevena v roce 1912 a používala se k potlačení chuti k jídlu. V polovině osmdesátých let byla postavena mimo zákon. Varování: Jakkoliv moc zábavy extáze poskytuje, ve smyslu zákona je to ilegální droga první třídy, stejně jako heroin.

Účinky: Extáze je povzbuzující droga, která vás „nakopne“ podobně jako amfetaminy, zvýší vaši vnímavost, aniž by to bylo provázeno zkreslením vjemů nebo

halucinacemi jako u LSD. Extáze odstraňuje zábrany a mění sebekontrolu, dává pocit vyrovnanosti a sblížení s ostatními. Proto je tak oblíbená na tanečních party a klubech.

- ***Heroin***

Heroin patří ke skupině drog nazývaných opiáty, které se v lékařství využívají k tlumení bolesti. Opiáty se získávají z opiátového máku. Heroin se vyrábí z morfia, ale je dvakrát silnější. Původně byl heroin zamýšlen jako náhrada morfia, které sice tlumilo bolest výtečně, ale ukázalo se, že způsobuje návyk. V lékařství se stále využívá při léčbě lidí se smrtelným onemocněním (např. rakovinou).

Účinky: Užívání heroinu vyvolává vřelý pocit netečnosti doprovázený intenzivním návalem štěstí, který se dostaví, jakmile droga začne působit. Lidé se cítí uvolnění, svobodní a oprostění od všech povinností a starostí. Pokud drogu berete poprvé, je možné, že budete zvracet. Heroin je tlumivá látka, takže působí stejně jako sedativa. Zpomaluje nervový systém a reflexní akce, jako například odkašlávání. Dech a činnost srdce jsou zpomalené, u narkomanů se objevuje úporná zácpa.

- ***LSD***

V padesátých letech se LSD využívalo k léčbě alkoholiků a lidí, závislých na drogách a v psychoterapii. LSD používaly také bezpečnostní složky USA v neblaze proslulých programech zaměřených na vymývání mozků a psychologické ovlivňování. V šedesátých letech se pak LSD stalo psychedelickým symbolem hnutím hippies.

Účinky: LSD je halucinogenní droga (ve skutečnosti je nejsilnější halucinogenní drogou, která existuje). Někdy je popisována jako droga „rozšiřující vědomí“, protože přímo ovlivňuje mozek, takže uživatel vidí, slyší a vnímá věci jinak než normálně. Tato kosmická zkušenost se nazývá „trip“ a obvykle trvá okolo osmi hodin. Považte ale, že jakmile trip začne, ať už dobře nebo špatně, není žádný způsob, jak jej zastavit.

- ***Halucinogenní houby***

V dávných kulturách užívali mnozí kněží a proroci halucinogenní houby k vyvolání vizí a náboženského osvícení. V Evropě roste několik druhů hub, které ovlivňují vědomí. Po roce 1970 vzrostl zájem o užívání houbiček jako drog.

Účinky: Halucinogenní houby obsahují účinné chemické látky psilocin nebo psylocybin. Jejich působení je podobné účinkům LSD. Zvyšuje se krevní tlak a tepová

frekvence. Malá dávka vyvolá pocity štěstí, vzrušení a uvolnění. Velká dávka působí jasné a barvitě halucinace (příjemné nebo nepříjemné, stejně jako LSD). Může dojít ke zvracení a bolestem žaludku.

- ***Nitráty***

Nitráty patří do skupiny chemikálií příbuzných oxidu dusičitému, NO₂ (rajský plyn). Existují dva základní typy – amylnitrit a o něco slabší butylnitrát. Dohromady jsou známy jako alkylnitráty. V lékařství se dříve amylnitrity využívaly k léčbě anginy pectoris (srdeční bolesti) a jako sérum proti otravě kyanidem.

Účinky: Účinky se dostavují téměř okamžitě, ale trvají pouhé vteřiny. Zpočátku přichází nával „lehkosti“ a pocit opojení. Tep a rychlost oběhu krve se zvyšují. Pak přichází smích a pocit bezstarostnosti a je to pryč. U čichačů může nastat ztráta vědomí.

- ***Opiáty***

Opiáty jsou skupinou drog, které tlumí bolest. Získávají se z máku. Patří sem opium samo, to je vlastně sušená míza z makovic, dále morfium a kodein, které pocházejí z opia. Existuje mnoho dalších uměle vyrobených opiátů, jako např. pethidin a metadon, které se v lékařství užívají k tlumení bolesti. Pethidin se někdy užívá při porodu. Metadon se jako náhradní droga uplatňuje při léčbě závislých na heroinu.

Účinky: Kromě tlumení bolesti vyvolávají opiáty pocity vřelé netečnosti. Také působí ospalost. Morfium dostalo jméno po Morfeovi, řeckém bohu spánku.

- ***PCP***

PCP (phencyclidine) je látka s halucinogenními účinky, která se využívá jako znečitlivující prostředek při ošetřování zvířat ve veterinárních nemocnicích. Užívání této drogy není v Evropě rozšířeno.

Účinky: Po požití látky nastává trans, lidé se cítí velmi malí, velmi lehcí, ale neuvěřitelně silní. Snižuje se citlivost, řeč ztrácí plynulost, vidění bývá rozmazané.

- ***Rozpouštědla***

Z mnoha látek se uvolňují výpary nebo plyny, které mají omamné účinky. Je například známo, že studenti medicíny v 19. století pořádali večírky, při nichž se čichal éter. Počátkem 20. století pak studenti lékařství začali zneužívat rajský plyn. Dnes se

látky, které lze vdechovat, dají nalézt v mnoha domácnostech v podobě rozpouštědel a jako součást jiných výrobků běžné denní potřeby. Nejznámější jsou lepidla a organická ředidla, ale také to mohou být plyny užívané v aerosolech či pohonné látky.

Účinky: Účinky čichání rozpouštědel připomínají tak trochu opilost, jenom se projevují rychleji. Rozpouštědla oslabují činnost nervového systému, protože se do plic a tím pádem i do mozku dostává menší množství kyslíku než obvykle.

Když rozpouštědlo přestane účinkovat, nastává stav podobný kocovině, který trvá den nebo dva.³³

POHLAVNĚ PŘENOSNÉ CHOROBY

- infekční onemocnění přenášená výhradně nebo převážně pohlavním stykem. V současnosti užíván název sexuálně přenosné nemoci např.: syfilis, kapavka, měkký vřed, limfogranuloma venerum, trichomoniáza, mykózy pohlavních orgánů, některé virové infekce, AIDS. Výskyt pohlavních chorob souvisí s prostitucí, promiskuitou, též alkoholismem a s toxikomanií. Pohlavní choroby podléhají ohlašovací povinnosti a evidenci.³⁴

Syfilis: příjice, šankr, lues venerea, syphilis – chronická infekční pohlavní choroba vyvolaná spirochétou *Treponema pallidum*. Rozšířena po celém světě.

Formy:

- a) syfilis získaný pohlavním stykem s nakaženým člověkem
- b) syfilis vrozený, plod se infikuje v děloze nakažené matky.

Onemocnění se projeví asi tři týdny po nakažení primárním => afektem v místě vstupu nákazy (zejména na pohlavních orgánech, v oblasti úst) typickým tvrdým vředem (šankr, *ulcus durum*).

V sekundárním stadiu se objevují kožní a slizniční příznaky (zduření mizních uzlin, zvýšená teplota, nemocný je silně infekční). Po různě dlouhém období latence nastane období terciální (postižení srdce a cév, CNS, vedoucí k progresivní paralýze). Vyléčení syfilidy nechrání před další nákazou.³⁵

---

³³ GANERI, A., *Drogy Od extáze k agonii*. Praha, 2001, s. 15-21

³⁴ Kolektiv autorů, *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*. Praha, 1997, 3. svazek, s. 512

³⁵ Kolektiv autorů, *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*. Praha, 1997, 4. svazek, s. 292

Kapavka: gonorea – infekční onemocnění způsobené gonokokem *Nesseria gonorrhoeae*: nejčastější pohlavní onemocnění. Zdrojem nákazy je nemocný člověk. Projevuje se akutním zánětem sliznic v místě infekce, hnisavým žlutozeleným výtokem, bolestivostí pohlavních orgánů, eventuálně jiných částí těla, kam došlo k zanesení infekce (např. spojivkového vaku novorozence).³⁶

Měkký vřed, *ulcus molle* – akutní hnisavý zánět vyvolaný streptobacilem. Zdrojem nákazy je nemocný člověk. V místě průniku infekce (nejčastěji na genitálu) vzniká vřídek. Přestup infekce do mízních uzlin vede k tvorbě hnisavé hlízy (abcesu). Měkký vřed může vznikat i jinde na kůži.³⁷

AIDS

(Acquired Immune Deficiency Syndrome) je nemoc, která vzniká v důsledku působení viru HIV (Human Immunodeficiency Virus). Ten oslabuje imunitní systém, který nás automaticky chrání před nejrůznějšími druhy chorob a nemocí. Ve chvíli, kdy je naše obranyschopnost trvale snížena, ztrácí naše tělo schopnost těmto nemocem odolávat. Lidé nakažení virem HIV mohou být dlouho ve skvělé kondici, než se AIDS a nemoci s ním spojené plně rozvinou. Přes velké úsilí vědců a lékařů hledajících příčiny infekce HIV nemáme dosud proti této zákeřné chorobě účinný lék.

Jakmile se někdo nakazí virem HIV, už se ho nikdy nezbaví, a navíc se objevuje riziko, že jím může nakazit i další lidi. Virus HIV se šíří z člověka na člověka například prostřednictvím infikované krve, a to je právě důvod, proč je půjčování injekčních stříkaček tak nebezpečné.

AIDS se také běžně šíří tělními tekutinami, k jejichž výměně dochází například při nechráněném pohlavním styku. Předcházet přenosu infekce HIV sexuální cestou lze odpovědným přístupem k pohlavnímu životu a používáním kondomu.

Lidskému tělu trvá asi tři měsíce, než si vytvoří protilátky pro boj s virem, takže je vhodné nechat se testovat až po uplynutí této doby. Pozitivní výsledek znamená, že jsou v krvi přítomny protilátky, odtud pojem „HIV pozitivní“. Testy se zpravidla provádějí na klinikách specializovaných na léčbu sexuálně přenosných chorob.³⁸

---

³⁶ Kolektiv autorů, *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*. Praha, 1997, 2. Svazek, s. 401

³⁷ Kolektiv autorů, *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*. Praha, 1997, 3. svazek, s. 103

³⁸ GANERI, A., *Drogy Od extáze k agonii*. Praha, 2001, s. 78-79

5. DĚTSKÁ PROSTITUCE A PEDOFILIE

Pedofilie = sexuální zaměření na děti ³⁹

Deviace v objektu

Jako deviace v objektu označujeme **kvalitativní poruchy sexuální motivace charakterizované neadekvátním zaměřením erotické touhy**, tedy tím, na jaký objekt je orientována sexuální apetence. Patří sem především pedofilie, fetišismus a transvestitismus.

Pedofilie

Název pochází z řeckých slov pais (hoch, dítě) a philós (milovník). Pedofil je tedy milovník dětí. U této deviace jde o **erotické (erotosexuální) zaměření na objekty v prepubertálním věku (tedy na chlapce a dívky bez znaků dospívání)**. Nejčastější je zde zaměření na děti ve věku 5-12 let. Pedofilové jsou lidé, kteří preferují jak fyzickou nezralost objektu, tedy nepřítomnost sekundárních pohlavních znaků (chybění pubického ochlupení a prsů u dívek, u homosexuálních pedofilů např. nepřítomnost ejakulace, ochlupení), tak i jeho dětské chování.

Rozeznáváme pedofilii heterosexuální, homosexuální a bisexuální (ambisexuální). Poslední skupina je pravděpodobně nejmenší. Heterosexuální pedofilové apetují většinou dívky ve věku 6-11 let, zatímco u homosexuálních pedofilů se setkáváme spíše s apetencí starších objektů, s preferencí chlapců kolem 12 let.

U první skupiny, tedy u pedofilů heterosexuálních, zjišťují autoři užší vazbu k objektu, u homosexuálně orientovaných pedofilů spíše agresivní a k orgasmu směřující jednání.

Z historického hlediska je prodloužení věku sexuální nedotknutelností dítěte dospělým poměrně nedávným jevem. V této souvislosti je důležitý poznatek, že při stimulaci obrázkem pubertálního děvčátka s dětským genitálem lze alometricky sledovat sexuální vzrušení i u normálních mužů. Je tedy zřejmé, že na kontrolu těchto (patrně přirozených) reakcí bylo potřebné vytvořit silné obranné mechanismy, pevné tabu pro sexuální kontakt s dítětem.

---

³⁹ Kolektiv autorů, *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*. Praha, 1997, 3. svazek, s. 445

Pedofilové jsou považováni za jedince sociosexuálně nezralé, a proto vnímají sex s partnerem stejné věkové kategorie jako ohrožení, jiní, zvláště psychoanalyticky orientovaní badatelé, předpokládají jejich příliš úzký kontakt s matkou, který znemožňuje navázání neohrožujícího vztahu s jinou dospělou ženou, nebo tvrdí, že pedofilní aktivity jsou pouze opakováním vzorců chování, které byly v dětství úspěšné – tedy že pedofilové, raději než by navazovali zralé sexuální vztahy, v dětech hledají stejný typ partnerů, s nimiž měli v minulosti podobné aktivity.

V této souvislosti se hovoří o dvou kategoriích pachatelů pedofilních deliktů, a to fixované a regredované jedince. *Fixovaný pedofil* je vývojově ustrnulý, takže není, s to rozvinou sexuální zájem vůči dospělým a dítě zůstává jeho primárním sexuálním objektem. *Regredovaný pedofil* sice už prošel sexuálním vztahem s dospělým, ale po frustraci touto interakcí se vrací k zájmu o děti.

Pro vysvětlení pedofilního chování v širším smyslu (zahrnujícím deviantní i nedevidantní pedofilní aktivity) lze demonstrovat čtyřfaktorový model charakterizující tento druh jednání. Podle něj musí být pro pedofilní chování splněna některá z těchto podmínek:

- **Sexuální vzrušení** – tomu, aby mohl být dospělý muž sexuálně vzrušen dítětem, musí předcházet kulturní nebo rodinné podmínky, které umožňují sexuální aktivity s dětmi, viktimizace v dětském věku nebo fantazie posílené masturbací.
- **Emocionální shoda** (kongruence) – pro ni je důležitá míra potěšení a uspokojení ve vztahu k dítěti a souzvuk emocionálních potřeb. Často je podmíněná mentální retardací, nezralostí nebo nedostatečným sebevědomím pachatele.
- **Blokování** – zralé sexuální uspokojení může být blokováno traumatickou zkušeností s dospělým partnerem, prolongovanou sexuální dysfunkcí, sociální neobratností nebo manželským nesouladem.
- **Dezinfibice** – pachatel může ztratit kontrolu buď z charakterologických důvodů (prostřednictvím neadekvátních impulzů), chronicky (vlivem psychózy či organicity) a akutně (alkoholem, drogou, situačním stresem).

Důležitým diagnostickým vodítkem při zjišťování pedofilie je tzv. **pedagogicko-estetický komplex**. Tento pojem vyjadřuje skutečnost, že celá pedofilova osobnost je strukturována podobně jako osobnost dítěte. Svět dětí je pravým pedofilům proto

blízký, cítí se v něm bezpečně, uvolněně, neutlačováni úzkostným očekáváním. Dětem rozumí a jsou v dětském kolektivu obvykle velmi dobře přijímáni. Žijí v atmosféře dětského světa, hrají roli staršího kamaráda. Často se velmi dobře uplatní v zaměstnáních spojených s kontaktem s dětmi. Tato zaměstnání však nevyhledávají pouze pro uspokojení svých sexuálních potřeb, ale i pro prožití iluze dětského světa. Pokud nepodlehnu svým sexuálním pohnutkám, mohou být právě pro porozumění dětskému světu velmi úspěšnými učiteli, skautskými vedoucími, trenéry či autory knih pro děti, přičemž v okolí nemusí vůbec vzniknout podezření na skrytě sexuální motivaci jejich společensky oceňovaných aktivit.

Pravá pedofilie je charakteristická především pedofilní proceptivitou (tedy pedofilně zaměřenými úvodními, negenitálními fázemi sblížovacích pochodů). Pedofilní proceptivita se podle českých autorů projevuje tím, že pedofil tráví s dítětem spoustu času, je v užitečné kvazipedagogické či kvazirodičovské roli. Kochá se projevů dětské psychiky zcela tak, jako je běžný muž okouzlen ženským půvabem.

Pedofilní pedagog tráví rozvíjením dětské mysli většinu času, který dítěti věnuje. Dostává se mu společenského uznání za tuto bohulibou činnost. Tím je i společností utvrzován ve svém počátečním sebeklamu, že není motivován k něčemu nedovolenému, ke genitálnímu kontaktu. Avšak tak jako v normě proceptivita zvyšuje pravděpodobnost iniciace přechodu do erotické intimity, tak proceptivita pedofilní zvyšuje nebezpečí přechodu k aktivitě nezákonné.

Pedofilové v zásadě pro tělesné zdraví či život dětských objektů obvykle příliš nebezpeční nejsou. Rizikovost jejich aktivit spočívá spíše v možnosti narušení psychosexuálního vývoje obětí, eventuálně vývoje jejich interpersonálních a později i partnerských vztahů. Sexuální zneužití spáchané pravými pedofily nemívá závažnější charakter, spočívá zpravidla na nekoitálních formách vzájemného kontaktu s dítětem, často v kontextu hry, škádlení apod. Nejzávažnější formou tohoto typu zneužití je obvykle manuální či orální kontakt s genitálem objektu, eventuálně vyžadování masturbace či orálního dráždění.⁴⁰

---

⁴⁰ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, s.r.o. 2003, s. 166-167

Sexualita představuje jeden ze základních individuálních i interpersonálních motivů v životě každého jedince. Člověk se rodí jako tvor sexuální a sexualita ho provází v podstatě po celý život. Ovlivňuje jeho osobnost i mezilidské vztahy a zpětně je jimi ovlivňována.

Sám termín deviace, tedy odchylka či úchylka, v sobě obsahuje snižující prvek, přímo související s psychopatickou koncepcí těchto poruch.

Dodnes nacházíme ve většině učebnic psychiatrie a psychopatologie část věnovanou sexuálním deviacím v kapitole o poruchách osobnosti či o psychopatiích. Z terminologického hlediska bylo proto pro absenci moralizujícího prvku jistě pokrokem zavedení názvu parafie⁴¹

Studie uveřejněná v roce 1988 hovoří o tom že se ročně pohybuje v dětské prostituci 500 tisíc až 1,2 milionů dětí, z toho nejméně 300 tisíc chlapců mladších 16 let a velká většina dětí zahajuje prostituční dráhu před 14. rokem života. Prostitující dívky jsou častěji vidět na ulici, kde vyhlíží své zákazníky, zatímco prostitující chlapci jsou více angažováni do pornografického průmyslu a homosexuální prostituce, kde jsou nabídky předávány diskrétně. Tento rozdíl je zásadní a významně ovlivňuje povědomí a postoje společnosti (Schetky, 1988).

Je dobře známá skutečnost, že děti komerčně sexuálně zneužité byly ve svém dětství signifikativně častěji obětí sexuálního zneužití a tato korelace platí zejména pro dětskou prostituci. Profesor Finkelhor uvádí, že každé sexuálně zneužité dítě je stigmatizované a přecitlivělé, což vytváří předpoklad pro reviktimizaci včetně prostituce. Uvádí, že dvě třetiny osob provozujících prostituci byly ve věku od 3 do 16 let sexuálně zneužity. Problémem je skutečnost, že sexuálně zneužité děti jsou zaangažovány na utajení nebo se jinak obávají svěřit s touto skutečností a právě absence či deficit intervence a terapie jsou odpovědné za dlouhodobé následky, mezi které patří rozvoj sociálněpatologického chování. Jednou z jeho forem je dětská prostituce.

Sociální toxiny, mezi které patří především domácí násilí a chybný výchovný systém, jsou spouštěče sociálněpatologického chování. Děti tělesně týrané častěji utíkají od rodiny a na ulici hledají způsob obživy, kde placený sex budí dojem lepší alternativy než účast na kriminálních aktivitách, nebo se dostávají do ústavní výchovy. Emocionální násilí spojené s odloučením od rodiny, následky psychické a sociální deprivace a deficitní terapie primárního traumatu dětí dlouhodobě vystavených

---

⁴¹ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, s.r.o. 2003, s. 133

traumatizaci v rodině i během pobytů v některém typu ústavní výchovy, vedou k opakovaným útekům. Jak je mezi odborníky známo, mezi dětmi žijícími v ústavech často dochází k sexu a tyto první sexuální zkušenosti se na útěku stávají dobrou devizou pro přežití na ulici, kde lze sex zpeněžit.

Ani dráha placeného sexu není prosta násilí. Jak ukazují poznatky jedné studie, až dvě třetiny osob žijících se prostitutí bylo ze strany svého zákazníka ohroženo tělesným násilím a stejně velká skupina uvedla zkušenost s tělesným násilím ze strany svého pasáka, kuplíře, zprostředkovatele. Obecně se traduje, že tělesnému násilí jsou častěji vystaveny děti a mladé dívky. Tato data podporují i výsledky dalších studií realizovaných v jiných kulturních podmínkách, například v Etiopii je raná zkušenost dětí žijících se prostitutí s tělesným či sexuálním násilím ještě vyšší.⁴²

Dětskou prostituci charakterizuje několik společných indikátorů, které jsou platné pro všechny její formy. Některé skutečnosti uváděné pod rouškou vysvětlení existence tohoto fenoménu, jako je například dobrovolnost, prostituční chování mezi vrstevníky prezentované jako hra či sexuální promiskuita, prostituční chování mladých lidí skryté pod označením doprovodné aktivity – hostesky, osobní asistentky, společnice/společníci, průvodcovské služby atd., jsou ukázkou falešného vnímání reality dětské prostituce. Dítě samo, někdy i jeho blízké okolí a často ani mladiství a mladí lidé, kterým se v dětství nedostalo elegantního naplnění všech potřeb, neumí anticipovat dlouhodobé následky prostituce. Velmi ohrožení jsou mladí lidé, kteří respektují společenské nálepky nadstandardních forem prostituce a domnívají se tedy, že sexuální služby poskytované pod jejich zástěrkou nejsou prostitutí.

Dětská prostituce je definována jako využívání dětí pro sexuální účely za peníze či jinou odměnu nebo výhodu.

Dětská prostituce je hrubým porušením Úmluvy o právech dítěte a řady mezinárodních dohod týkajících se ochrany dětí.

Dětská pornografie je často vyhledávanou zábavou a má své stálé zákazníky. Řada zastánců pornografie se brání tím, že je velmi obtížné vymezit hranici mezi pornografií a uměním a argumentují tím, že sexuálně stimulující díla mohou stimulovat

---

⁴² VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. Praha, 2007, s. 26-27

pouze sklony, které byly u dané osoby již před expozicí pornografií přítomny. Zdá se, že velké diskuze se dnes vedou jen kolem dětské pornografie. 1. světový kongres proti komerčnímu sexuálnímu vykořisťování dětí vytypoval již v roce 1996 rizika pro jednotlivé světové regiony, a právě s ohledem na technický rozvoj bylo riziko šíření pornografie/dětské pornografie prostřednictvím internetu identifikováno jako riziko číslo jedna pro Evropu a Severní Ameriku.

Některé feministické proudy se netají útoky na mužské sebevědomí a muži ze strachu před selháním a z obav s konfrontací dokonalosti žen volí náhradní formu uspokojení, která často obsahuje podtext pomsty. Tou je útok na dítě jako velmi zraňující forma násilí vůči ženám.

I když mnozí považují pornografii za „špínu“ a marginální problém, rozvoj tohoto odvětví zejména za poslední roky prodělal nebyvalou konjunkturu. Podle dvouleté studie uveřejněné v roce 2004 společností Alexa Research je slovo sex absolutní jedničkou v termínech vkládaných do okének internetových vyhledávačů, slovo porno se drží na čestném čtvrtém místě.

Uvádí se, že sexuální byznys je naprosto srovnatelný s výnosem obchodu se zbraněmi a drogami. Například roční výnosy z prodeje pornografických časopisů a videí vzrostly v USA za jedné miliardy v roce 1970 na dnešních 10 miliard a dětská pornografie představuje nejziskovější odvětví filmového průmyslu.

Protože výrobci dětské pornografie si jsou vědomi přísného zákazu výroby i distribuce ve většině zemí, někteří se snaží ochránit tím, že zneužívají k výrobě mladých dospělých osob, které mají dětský vzhled i postavu, nicméně i tato praxe je hodnocena jako sexuální zneužití, protože záměrně uvádí v omyl, a tím snižuje citlivost dětské populace.⁴³

Výrobci i distributoři dětské pornografie bývají z řad pedofilů a mají velmi blízko k pohlavnímu zneužívání dětí. Mnozí pedofilové se označují za „sběratele“. Vyráběním a směňováním dětské pornografie své sbírky stále rozšiřují. Sbírkové dětské pornografie mají pro ně velmi vysokou, převážně citovou hodnotu a velmi neradi se s nimi loučí. Činí tak zejména proto, že shromážděnou dětskou pornografii berou za „studijní materiál“. Videokazety, fotografie i zvukové záznamy využívají pro vlastní pohlavní ukájení při onanování. Materiál ovšem využívají i k zastrašování dětí, které by

---

⁴³ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. Praha, 2007, s. 27-28

chtěly zneužívání oznámit rodičům, ve škole apod. Pornografický materiál slouží i jako prostředek vydírání. V neposlední řadě ho využívají jako přesvědčovací materiál pro nové adepty dětské pornografie, aby rozptýlili obavy dětí z nepoznaného.

Prostituce dětí je vysoce latentní trestná činnost s vysokým podílem organizovanosti a utajení. Vzhledem k faktu, že dětská prostituce a vůbec sexuální zneužívání dětí je celosvětově zakázáno, jsou si tvůrci dětské prostituce, pedofilní zákazníci, kuplíři a další osoby profitující z dětské prostituce vědomi amorálního jednání, které obvykle zakládá trestní odpovědnost.

Některými autory je rozlišováno mezi dětskou pornografií a tzv. nudistickým materiálem. Takové rozlišení činí např. Kaltwasser v materiálu vydaném Spolkovým kriminálním úřadem (BKA) jako Národní koncepce boje proti výrobě dětské pornografie a obchodu s ní. Za nudistický materiál jsou označovány fotografie, videozáznamy apod., které vznikly v rodině při pořizování „rodinných alb“, a které se pak nezjistitelnými cestami dostaly do pornografické produkce mezi pedofily. Tyto materiály jsou typické tím, že zpravidla obsahují „rodinné záběry nahých příslušníků rodiny nebo blízkých příbuzných nebo i známých“, ovšem jsou prosty detailních záběrů genitálií. Dále se jedná o soukromé záběry na plážích a záběry na plážích pořizené profesionálně, které již obsahují i detailní záběry pohlavních orgánů. Tito profesionální fotografové nebo kameramani se pak výhradně soustřeďují na záběry nahých dětí a jejich pohlavních orgánů.⁴⁴

6. PRÁVNÍ POMOC POTŘEBNÝM

HLAVA DRUHÁ

SOUD A OSOBY NA ŘÍZENÍ ZÚČASTNĚNÉ

Oddíl sedmý

Poškozený

---

⁴⁴ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, s.r.o. 2003, s. 53-54

Oprávnění poškozeného a uplatnění
nároku na náhradu škody

§43

- (1) Ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková, morální nebo jiná škoda (poškozený), má právo činit návrhy na doplnění dokazování, nahlížet do spisů (§ 65), zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání a před skončením řízení se k věci vyjádřit.
- (2) Za poškozeného se nepovažuje ten, kdo se sice cítí být trestným činem morálně nebo jinak poškozen, avšak vzniklá újma nebo její vznik není v příčinné souvislosti s trestným činem.
- (3) Poškozený, který má podle zákona proti obviněnému nárok na náhradu škody, jež mu byla trestným činem způsobena, je oprávněn také navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit tuto škodu. Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování (§ 206 odst. 2). Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody uplatňuje.
- (4) Poškozený, se může rovněž výslovným prohlášením sděleným orgánu činnému v trestním řízení vzdát procesních práv, které mu tento zákon jako poškozenému přiznává.

§44

- (1) Oprávnění poškozeného nemůže vykonávat ten, kdo je v trestním řízení stíhán jako spoluobviněný.
- (2) Je-li počet poškozených mimořádně vysoký a jednotlivým výkonem jejich práv by mohl být ohrožen rychlý průběh trestního stíhání, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce, že poškození mohou svá práva v trestním řízení uplatňovat pouze prostřednictvím společného zmocněnce, kterého si zvolí. Rozhodnutí oznámí v řízení před soudem soud a v přípravném řízení státní zástupce poškozeným, kteří již uplatnili nárok na náhradu škody; ostatním poškozeným rozhodnutí oznámí při prvním úkonu trestního řízení, ke kterému se předvolávají nebo o kterém se vyrozumívají. Jestliže by celkový počet zvolených zmocněnců vzrostl na více než šest a poškození se mezi sebou o výběru nedohodnou, provede výběr s přihlédnutím k zájmům poškozených soud. Společný zmocněnec vykonává práva

poškozených, které zastupuje, včetně uplatnění nároku na náhradu škody v trestním řízení.

- (3) Návrh podle § 43 odst. 3 nelze podat, bylo-li o nároku již rozhodnuto v občanskoprávním nebo v jiném příslušném řízení.

§44a

- (1) Shledá-li orgán činný v trestním řízení, že poškozenému nebo svědkovi hrozí nebezpečí v souvislosti s pobytem obviněného nebo odsouzeného na svobodě, poučí poškozeného nebo svědka o možnosti žádat informace o tom, že
- a) obviněný byl propuštěn z vazby nebo z ní uprchl, nebo
  - b) odsouzený byl propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody nebo z něj uprchl.
- (2) Poškozený nebo svědek může žádost podle odstavce 1 podat u soudu a v přípravném řízení u státního zástupce. Pokud je odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody, podává se žádost podle odstavce 1 soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

§45

- (1) Je-li poškozená osoba zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo je-li její způsobilost k právním úkonům omezena, vykonává její práva podle tohoto zákona její zákonný zástupce.
- (2) V případech, v nichž zákonný zástupce poškozeného nemůže vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce ustanoví k výkonu těchto práv poškozenému opatrovníka. Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.
- (3) Jde-li o uplatnění nároku na náhradu škody (§ 43 odst. 3), přecházejí práva, která tento zákon přiznává poškozenému, i na jeho právního zástupce.

§45a

Veškeré písemnosti určené poškozenému se doručují na adresu, kterou poškozený uvede. Má-li zmocněnce, doručuje se pouze jemu; to neplatí, jestliže se poškozenému zasílá výzva, aby osobně něco vykonal.

§46

Orgány činné v trestním řízení jsou povinny poškozeného o jeho právech poučit a poskytnout mu plnou možnost k jejich uplatnění.⁴⁵

Zákon o rodině

Část druhá

RODIČOVSKÁ ZODPOVĚDNOST

- (1) Rodičovská zodpovědnost je souhrn práv a povinností
  - a) při péči o nezletilé dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj,
  - b) při zastupování nezletilého dítěte,
  - c) při správě jeho jmění
- (2) Při výkonu práv a povinností uvedených v odstavci 1 jsou rodiče povinni důsledně chránit zájmy dítěte, řídit jeho jednání a vykonávat nad ním dohled odpovídající stupni jeho vývoje. Mají právo užít přiměřených výchovných prostředků tak, aby nebyla dotčena důstojnost dítěte a jakkoli ohroženo jeho zdraví, jeho tělesný citový, rozumový a mravní vývoj.
- (3) Dítě, které je schopno s ohledem na stupeň svého vývoje vytvořit si vlastní názor a posoudit dosah opatření jeho se týkajících, má právo obdržet potřebné informace a svobodně se vyjadřovat ke všem rozhodnutím rodičů týkajících se podstatných záležitostí jeho osoby a být slyšeno v každém řízení, v němž se o takových záležitostech rozhoduje.
- (4) Dítě, které žije ve společné domácnosti s rodiči, je povinno podle svých schopností jim pomáhat. Je dále povinno přispívat i na úhradu společných potřeb rodiny, pokud má vlastní příjem, popřípadě majetek, kterého lze použít pro společné potřeby rodiny.

§32

- (1) Rozhodující úlohu ve výchově mají rodiče.
- (2) Rodiče mají být svým osobním životem a chováním příkladem svým dětem.

---

⁴⁵ ÚZ – úplné znění, trestní předpisy, přestupky. Ostrava, 2008, s. 105

§33

Na výchově dítěte se podílí i manžel, který není rodičem dítěte, za předpokladu, že s ním žije ve společné domácnosti.

§34

- (1) Rodičovská zodpovědnost náleží oběma rodičům.
- (2) Jestliže jeden z rodičů nežije, není znám nebo nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, náleží rodičovská zodpovědnost druhému rodiči. Totéž platí, je-li jeden z rodičů rodičovské zodpovědnosti zbaven anebo je-li výkon jeho rodičovské zodpovědnosti pozastaven.
- (3) Soud může přiznat rodičovskou zodpovědnost ve vztahu k péči o dítě i nezletilému rodiči dítěte, který dosáhl věku šestnácti let, má-li potřebné předpoklady pro výkon práv a povinností z rodičovské zodpovědnosti vyplývajících.

§35

Dítě je povinno své rodiče ctít a respektovat.

§36

Rodiče zastupují dítě při právních úkonech, ke kterým není plně způsobilé.

Hlava druhá

SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

§41

- (1) Sociálně právní ochranou dětí se rozumí ochrana práva dítěte na zdravý vývoj, řádnou výchovu a ochrana oprávněných zájmů dítěte; za oprávněný zájem dítěte se považuje i ochrana jeho jmění (§ 37a a 37b). Sociálně právní ochranou dětí se rozumí též předcházení vzniku ohrožení dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje a působení k obnovení narušených funkcí rodiny. Cílem sociálně právní ochrany je blaho dítěte. Sociálně právní ochranu dětí zajišťují příslušné orgány a obce tím, že zejména zjišťují případy ohroženého nebo narušeného vývoje nebo výchovy dětí a jsou povinny činit opatření k odstranění jejich příčin

a důsledků, zejména opatření směřující k ochraně dětí před tělesným nebo duševním násilím a zanedbáváním.

- (2) Jestliže rodičům brání překážky ve výkonu rodičovské zodpovědnosti vůči dítěti, popřípadě je-li ohroženo, je každý z nich oprávněn dovolat se pomoci orgánů sociálně právní ochrany dětí, jiných státních orgánů, škol, školských, zdravotnických, či poradenských zařízení a orgánů obce. To platí přiměřeně i pro jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte. Dovolat se pomoci těchto orgánů a zařízení je oprávněno i samo dítě.

§42

- (1) Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče, na takové chování dětí nebo na vážné porušení práv a povinností rodičů může v zájmu dítěte kdokoli upozornit orgán sociálně právní ochrany dětí, soud nebo jiný oprávněný orgán.
- (2) Tato oznámení jsou důvěrná, a pokud jde o oznámení fyzické osoby, nesmí orgán, který toto oznámení přijal, sdělit zdroj svých informací, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.
- (3) Opatření, kterými se omezuje rodičovská zodpovědnost, může učinit jen soud.

§43

- (1) Orgán sociálně právní ochrany dětí v součinnosti s rodiči, školou a jinými fyzickými a právními osobami zajišťuje ve svém obvodu příznivé podmínky pro výchovu, vzdělání a všestranný rozvoj nezletilých dětí a chrání jejich zájmy.
- (2) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může orgán sociálně právní ochrany dětí učinit tato opatření:
- a) napomene vhodným způsobem nezletilého, jeho rodiče a osoby, které narušují jeho řádnou výchovu,
  - b) stanoví nad nezletilým dohled a provádí jej za součinnosti školy a občanských sdružení v místě bydliště nebo na pracovišti,
  - c) uloží nezletilému omezení, která zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu, zejména podniků a zábav pro nezletilého vzhledem k jeho osobě nevhodným.

- (3) Tato opatření může učinit i soud; učiní-li je orgán sociálně právní ochrany dětí, nepotřebují schválení soudu. Měnit nebo rušit taková opatření může jen orgán, který je učinil.⁴⁶

Dětská prostituce je trestný čin, přestože v právním řádu České republiky neexistuje speciální ustanovení, které by postihovalo pouze dětskou prostituci. Prostituce jako taková legislativou ČR není postihována, nicméně osoby mladší 15 let, v některých případech i osoby mladší 18 let, jsou chráněny jednotlivými ustanoveními trestního zákona. Dětská prostituce je postihována v České republice podle ustanovení §204 trestního zákona o trestném činu kuplířství.

Dětská prostituce je také součástí sexuálního byznysu, který je formou obchodování s lidmi, a je propojen s organizovaným zločinem. Český statistický úřad vypracoval studii, jejímž cílem bylo odhadnout množství finančních prostředků pohybujících se v oblasti prostituce a jejich zachycení v systému národních účtů. Odhad v roce 2000 zněl, že celková suma peněz vybraných za sexuální služby dosahuje výše přes 5,7 miliardy korun za rok a představuje 0,2 % podíl na HDP.

Komerční sexuální zneužívání dětí je v samém středu pozornosti dětského fondu OSN a Rady Evropy, jež se této problematice soustavně věnují a přijímají nová opatření a Úmluvy na ochranu dětí. Jedním ze zásadních dokumentů je materiál European Social Action Network „Děti jsou budoucnost“, který schválil Evropský parlament a obsahuje pět oblastí vytypovaných jako priority:

- § projekt evropského ombudsmana pro děti
- § legislativní změny jako podklad právní intervence v případě ohrožení dětí
- § podpora dětem přátelského životního prostředí
- § podpora dobrého rodičovství a práva dítěte vyrůstat v rodině
- § boj proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí.

Dětská prostituce nerespektuje Chartu sexuálních a reprodukčních práv, přijatou Celosvětovou konferencí Mezinárodní federace pro plánované rodičovství v roce 1995, která pregnantně formuluje základní principy, ze kterých vychází právo každého

---

⁴⁶ HOLUB, M. aj. *Zákon o rodině a předpisy související*. Praha, 1998, s. 62,65,66,68,69,83,85-86

obyvatele této planety svobodně rozhodovat o svém sexuálním životě, a tím o své reprodukci. Tato charta formuluje princip svobodné volby, kdy a jak začít svůj sexuální život, kdy a za jakých okolností a do jakého prostředí přivést svoje dítě.

Je víceméně logické, že dětská prostituce má charakter nejčastěji pouliční prostituce, tedy té nejdegradovanější formy. Tyto dvě skutečnosti se spolupodílí na rozvoji dlouhodobých následků dětské prostituce a mohou se stát až příčinou deviantního vývoje osobnosti, který bývá příčinou jen obtížné či nemožné resocializace dětí provozujících prostituci.

Dětská prostituce je jednou z forem sociálněpatologického chování dětí a mladistvých, která vzniká působením sociálních toxinů a často tvoří spojené nádoby s drogovou scénou. Společným jmenovatelem je emocionální traumatizace dětí a následná deprivace. S jistou nadsázkou lze konstatovat, že deprivanti plní ulice a jsou snadným úlovkem těch, kdo je chtějí využít ke svému prospěchu, obohacení, či zábavě.

Dětská prostituce znamená přenos sexuálně přenosných chorob včetně HIV/AIDS. V současné době je známo přes 30 nemocí, které se mohou přenášet pohlavním stykem. Děti jsou nuceny k sexu bez ochrany a antikoncepce a malé děti jsou vyhledávány právě jako ochrana před pohlavními chorobami, kterých se u mladých osob provozujících prostituci zákazníci již obávají.⁴⁷

7. TRESTNĚPRÁVNÍ A PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ V OBLASTI PROSTITUCE

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ ČÁST

HLAVA PRVNÍ

---

⁴⁷ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. Praha: Grada, 2007, s. 60-62, 64-65

ÚČEL ZÁKONA

§1

Účelem trestního zákona je chránit zájmy společnosti, ústavní zřízení České republiky, práva a oprávněné zájmy fyzických a právnických osob

§2

Prostředky k dosažení účelu trestního zákona jsou pohružka tresty, ukládání a výkon trestů a ochranná opatření.

§3

Trestný čin

- (1) Trestným činem je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně.
- (2) Čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestního činu.
- (3) K trestnosti činu je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li tento zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.
- (4) Stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

HLAVA ČTVRTÁ

TRESTY

Oddíl první

Společná ustanovení o trestech

§23

Účel trestu

- (1) Účelem trestu je chránit společnost před pachateli trestných činů, zabránit odsouzenému v dalším páčání trestné činnosti a vychovat jej k tomu, aby vedl řádný život, a tím působit výchovně i na ostatní členy společnosti.
- (2) Výkonem trestu nesmí být ponížena lidská důstojnost

Druhy trestů

§27

Za spáchané trestní činy může soud uložit pouze tyto tresty:

- a) odnětí svobody,
- b) obecně prospěšné práce,
- c) ztrátu čestných titulů a vyznamenání,
- d) ztrátu vojenské hodnosti,
- e) zákaz činnosti
- f) propadnutí majetku
- g) peněžitý trest
- h) propadnutí věcí nebo jiné majetkové hodnoty,
- ch) vyhoštění
- i) zákaz pobytu

HLAVA ČTVRTÁ

TRESTNÍ ČINY OBECNĚ NEBEZPEČNÉ

§188a

Šíření toxikomanie

- (1) Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem.
- (2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,
  - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči osobě mladší než osmnáct let, nebo
  - b) spáchá-li takový čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Šíření nakažlivé choroby

§189

Kdo úmyslně způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé lidské choroby, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

§190

Kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé lidské choroby, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

§204

Kuplířství

- (1) Kdo jiného zjedná, přiměje nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.
- (2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za použití násilí, pohrůžky násilí nebo pohrůžky jiné vážné újmy anebo zneužívaje tísně nebo závislosti jiného.
- (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
  - a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 značný prospěch,
  - b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
  - c) spáchá-li takový čin na osobě mladší než osmnáct let.
- (4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 na osobě mladší než patnáct let.

§205

Šíření pornografie

- (1) Kdo pornografické dílo písemné, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné takové dílo
  - a) nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje dítěti, nebo
  - b) na místě, které je dětem přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
- (2) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo,
  - a) které zobrazuje nebo jinak využívá dítě,
  - b) v němž se zobrazuje násilí či neúcta k člověku, nebo
  - c) které zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem,

anebo kdo kořistí z takového pornografického díla,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

- (3) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2
- a) jako člen organizované skupiny,
  - b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem nebo,
  - c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.
- (4) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2
- a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo
  - b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§205 a

Přechovávání dětské pornografie

Kdo přechovává fotografické, filmové, počítačové, elektronické, nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

§205b

- (1) Kdo přijme, zjedná, najde, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.
- (2) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
- a) jako člen organizované skupiny, nebo
  - b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.
- (3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
- a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech nebo
  - b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§216a

Obchodování s dětmi

- (1) Kdo za odměnu svěří dítě do moci jiného za účelem adopce nebo pro jiný podobný účel, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem.
- (2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
  - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
  - b) získá-li takovým činem značný prospěch.
- (3) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, smrt nebo jiný zvlášť závažný následek.⁴⁸

HLAVA III

TRESTNÉ ČINY PROTI LIDSKÉ DŮSTOJNOSTI V SEXUÁLNÍ OBLASTI

§186

Sexuální nátlak

- (1) Kdo jiného násilím pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, nebo kdo k takovému chování přiměje jiného zneužívaje jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo zákazem činnosti.
- (2) Stejně bude potrestán pachatel, který přiměje jiného k pohlavnímu styku, k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování zneužívaje jeho závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.
- (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li či uvedený v odstavci 1 nebo 2
  - a) na dítěti nebo,
  - b) nejméně se dvěma osobami
- (4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
  - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní,

---

⁴⁸ ÚZ – úplné znění, trestní předpisy, přestupky. Ostrava, 2008, s. 10,12-14,48,51-52,

- b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na osobě ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení, zabezpečovací detence, ochranné nebo ústavní výchovy anebo v jiném místě, kde je omezována osobní svoboda, nebo
  - c) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny.
- (5) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let, nebo
  - b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.
- (6) Odnětím svobody na deset až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.
- (7) Příprava je trestná

§190

Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí

- (1) Kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
- (2) Kdo organizuje, střeží nebo jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
- (3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2
- a) nejméně na dvou takových místech, nebo
  - b) opětovně.

§ 168

Obchodování s lidmi

- (1) Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá dítě, aby ho bylo jiným užito
- a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,

- b) k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla,
  - c) k službě v ozbrojených silách,
  - d) k otroctví nebo nevolnictví, nebo
  - e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo kdo kořistí z takového jednání, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.
- (2) Stejně bude potrestán, kdo jinou osobu než uvedenou v odstavci 1 za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti anebo zneužívaje jejího omylu, tísně nebo závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá, aby jí bylo jiným užito
- a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,
  - b) k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jejího těla,
  - c) k službě v ozbrojených silách,
  - d) k otroctví nebo nevolnictví, nebo
  - e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo kdo kořistí z takového jednání.
- (3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
  - b) vydá-li takovým činem jiného v nebezpečí těžké újmy na zdraví nebo smrti,
  - c) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
  - d) spáchá-li takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.
- (4) Odnětím svobody na osm až patnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,
- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 těžkou újmu na zdraví,
  - b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
  - c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.
- (5) Odnětím svobody na deset až šestnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.

(6) Příprava je trestná.⁴⁹

Z kriminologického a trestněprávního pohledu se můžeme setkat s několika typickými situacemi hodnocení sexuálního násilí.

- **Masochismus oběti.** Některé masochisticky zaměřené ženy si hrubost mužů přímo vynucují, protože je sexuálně vzrušuje. Proto násilně vynucování sexu, fyzické násilí ve formě bití, používání bičků nebo jiných předmětů k vynucení sexu nelze brát za porušení norem.
- **Podíl oběti na vině.** Máme zde na mysli provokující jednání oběti, žen, které svou koketností, vtíravostí, vyzývavostí, obnažováním částí těla, apod. vyprovokují v muži (často záměrně) touhu po sexu a jeho sexuální obrazotvornost. Bezprostřední příčinou sexuálního násilí je nezvládnutí pohlavního pudu mužem, který se uchyluje k násilnému vynucení pohlavního styku. Do této kategorie lze zařadit i případy, kdy oběť v podstatě dobrovolně přivolila k pohlavnímu styku, dodatečně, z obavy z následků či reakcí jiné osoby pak v průběhu pohlavního styku nebo bezprostředně před ním jej odmítá.
- **Nízký podíl viny agresora.** Jde zpravidla o případy, kdy pachatel jedná pod vlivem alkoholu nebo jiné omamně či psychotropní látky a obvykle je snížena jeho ovládací schopnost.
- **Nadsazování následků a jejich trivializace.** Jde o stejný model jako u případu, kdy na následku nese určitý podíl viny i oběť. Poškození oběti je minimální, žena nemá žádné viditelné následky na těle, předtím již s mužem měla sexuální styky apod. Jedná se o případy, kdy kriminalizace sexuálního aktu má sloužit jako prostředek ospravedlnění oběti před manželem, přítelem, rodiči nebo jako prostředek k řešení manželských roztržek apod.

Násilí u mravnostní kriminality může mít několik podob. K nejtypičtější patří:

- **Tělesné týrání.** Jde o nejtypičtější druh násilí charakteristický zpravidla úmyslným přímým atakem na fyzickou integritu člověka. Patří sem ovšem i jednání, které probíhajícímu nebo bezprostředně hrozícímu násilí nezabrání, přestože by to bylo možné.
- **Pohlavní týrání.** Pohlavní týrání můžeme definovat jako nepřípustné vystavení oběti pohlavnímu kontaktu. U dětí pak zahrnuje jakékoli pohlavní dotýkání,

---

⁴⁹ *Trestní zákoník a trestní řád, úplné znění k 1. 1. 2010*, Olomouc, 2009, s. 73,81,83

pohlavní styk nebo vydírání dítěte sexuálním kontaktem. Pohlavní týrání lze dále dělit na bezdotykové (pasivní účast na sexuálních hrátkách, obnažování těla včetně genitálií, promítání pornografického materiálu dětem apod.) a kontaktní, při kterém dochází k jakémukoli sexuálnímu kontaktu, aniž by muselo dojít k pohlavnímu styku či pohlavnímu ukojení pachatele.

- **Citové vydírání.** Je typické pro vydírání a zastrasování oběti agresorem. Citové týrání může být prováděno jednak verbálním projevem, kterým je útočeno na sebevědomí oběti, u které je vzbuzován strach z následků prozrazení agresora, jednak různou detencí, např. zamčením oběti v místnosti, omezováním jejího pohybu, odpíráním potravy, ponižujícími životními podmínkami.
- **Systémové (systematické) týrání.** Jedná se o zvláštní druh citového týrání, charakteristický svými prostředky a následným uplatňováním po předchozích druzích násilí. Systémové týrání je typické tím, že oběť je upíráno právo na informace, je odmítáno ji vyslyšet, vydělováním oběti ze společenství (odpírání kontaktu s jinými), špatnou péčí o tělesné a další základní životní potřeby, navozováním pocitu chorobného stavu oběti (a na to navazujícími častými, bezdůvodnými lékařskými, většinou nepříjemnými prohlídkami), odpíráním pomoci apod. Systém týrání obvykle nastupuje jako „odplata“ za prohřešek oběti vůči pachateli, který ji sexuálně zneužil, nebo se oběť úspěšně ubránila sexuálnímu ataku pachatele, který již má obavy z opětovného uplatnění agrese.

50

Dětská prostituce je preventabilní jev. To znamená, že dětské prostituce lze úspěšně přecházet uplatňováním preventivní strategie. Česká republika přijala Národní akční plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí, který stanovil základní úkoly v různých oblastech života společnosti a dětí.⁵¹

Principy prevence dětské prostituce, jako jedné formy komerčního sexuálního zneužívání dětí, které je obrazem sociálněpatologického chování, vychází ze dvou základních východisek:

§ vytváření světa přátelského k dětem,

§ ochrana a péče o bezpečnost dětí.

---

⁵⁰ CHMELÍK, J. a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha, 2003, s. 49-51

⁵¹ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. Praha, 2007, s. 67

Je třeba mít na paměti, že děti jako více zranitelná sociální skupna společnosti mají právo na vyšší stupeň speciální ochrany před všemi formami vykořisťování, ale také mají právo na sociální neintegraci, jak je garantováno základní teze východisek pro prevenci. Neznamená to pouze naplňování a dodržování Úmluvy o právech dítěte, ale znamená to také péči o dětské blaho v nejšířších souvislostech.

Pro rodiče či vychovatele a blízké osoby dětí existuje **7 rad**, které v každodenním životě dítěte znamenají vlastně zájem a respekt a ty se současně stávají prevencí komerčního sexuálního zneužívání dětí:

- komunikace s dítětem jako součást každodenní rutiny,
- osobní seznámení se s kamarády a přáteli dítěte včetně kontaktních dat,
- přiměřená očekávání od dítěte vzhledem k jeho věku a jeho specifickým potřebám,
- mít pro dítě vždy čas a naučit se mu naslouchat, dát mu pocit důležitosti v našem životě,
- naučit dítě umět si říct o pomoc a podporu,
- při podezření, že dítě udržuje „rizikové“ kontakty, nenechat bez povšimnutí jména, adresy, popis vzhledu, společných činností, místa schůzek atd.

Teze pro preventivní strategie

Základní teze pro práci s dětskými osobami provozujícími prostituci:

1. Na všechny prostituující děti je třeba nahlížet jako na oběti (i na děti, které k prostituci přistupují dobrovolně, protože neumí anticipovat následky svého chování).
2. Prostituující děti potřebují respekt ze strany genderové citlivosti, kulturních odlišností, vrstevnického klimatu a při neintegraci potřebují porozumět a popsat co se s nimi dělo optikou jejich zorného úhlu, nikoliv řečí paragrafů a pohledem zralé a zdravé dospělé osoby.
3. Pomáhající odborníci by měli přijmout konsistentní jazykovou potřebu prostituujících dětí, která není zdrojem sekundární viktimizace, a měli by se naučit používat termín komerční sexuální vykořisťování dětí místo dětská prostituce, oběť nebo prostituující dítě místo prostitutka

4. Odborníci by měli každému dítěti identifikovanému jako ohroženému, zprostředkovat daleko efektivnější strategii sekundární prevence a podpory než široké populaci dětí v rámci primární prevence.

5. Dospělé osoby, které se účastnily na komerčním sexuálním zneužívání dětí, by měly být učiněny zodpovědnými za své chování v rámci trestněprávní zodpovědnosti.

Prevence v zorném úhlu příčin dětské prostituce

- boj proti chudobě
- boj proti kulturní, emocionální a duchovní chudobě
- zvyšování citlivosti celé společnosti vůči komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí
- zvyšování profesní připravenosti odborníků
- komplexní pomoc dětem sexuálně zneužitým
- důrazná kriminalizace všech forem komerčního sexuálního zneužívání dětí⁵²

8. STATISTIKA PROSTITUCE

Viz. příloha č. I - VIII

---

⁵² VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. Praha, 2007, s. 97-102

Tabulka č. 1

Národnostní složení prostitutek v česko-německém pohraničí

Národnost	Četnost (%)
česká	60
ukrajinská	18
ruská	8
slovenská	5
běloruská	3
lotyšská	2
maďarská	1
bulharská	1
nezjištěno	2

53

Největší procento prostitutek je zastoupeno těmi českými – především kvůli této lokalitě, je jedna z nejznámějších, klienti z Německa také jezdí právě co nejbliže za hranice. Druhé nejčetnější zastoupení mají Ukrajinky, je to především zapříčiněno situací, kdy se přestěhují do Čech a nenajdou práci, než se vrátit zpět do vlasti, hledají „uplatnění“ kdekoliv.

---

⁵³VANIČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. Praha, 2007, s. 78

Tabulka č. 2

Dominantní zdroje informací o sexu a sexualitě u dětí školního věku

	Dívky		Chlapci	
	2001	2004	2001	2004
rodiče	20,4 %	10,0 %	4,5 %	4,8 %
škola	13,0 %	0 %	9,1 %	4,8 %
film, TV, video	1,8 %	46,7 %	2,3 %	28,6 %
internet	1,8 %	0 %	43,2 %	23,8 %
časopisy	7,4 %	20,0 %	2,3 %	11,9 %
knížky	3,7 %	3,3 %	0 %	2,3 %
kamarádi	38,9 %	20,0 %	38,6 %	23,8 %

54

Největší nárůst informovanosti jak u dívek, tak i u chlapců proběhl především pomocí filmu, TV, video, oproti předešlým letům, kdy nebylo zdaleka tak velké množství informací, jako dnes, např. DVD. Většina dětí, než aby se zeptala rodičů, nebo ve škole na otázky sexu a sexualitě, pořídí si od kamarádů časopis, nebo různé brožury.

---

⁵⁴ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. Praha, 2007, s. 107

Tabulka č. 3

Trestné činy šíření nakažlivé choroby vyřízené policií, státními zastupitelstvími a soudy.

rok	Stíháno § 189	Stíháno §190	Obžalováno §189	Obžalováno § 190	Odsouzeno § 189	Odsouzeno § 190
1997	6	1	4	1	2	1
1998	6	1	5	0	4	1
1999	9	2	7	2	6	1
2000	9	1	5	1	5	1
2001	1	2	1	1	2	0
2002	8	3	7	3	1	1
2003	13	1	12	1	5	0
2004	9	6	7	5	5	3
2005	7	2	5	1	4	0
2006	4	0	3	0	2	0
2007	3	1	3	1	4	0

55

Statistiky získány ze zdrojů: Ministerstvo spravedlnosti ČR

Šíření nakažlivých chorob, patří mezi závažné trestné činy, jak vyplývá z dlouhodobých statistik. V posledních letech dochází ke snižování počtu obžalovaných i odsouzených.

⁵⁵ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 49

Tabulka č. 4

Vývoj hlášené nemocnosti HIV/AIDS v České republice za posledních 11 let

Rok	HIV	AIDS	ÚMRTÍ
1997	361	110	69
1998	274	118	75
1999	308	134	87
2000	352	148	89
2001	397	154	93
2002	210	123	56
2003	155	117	48
2004	123	99	51
2005	111	14	118
2006	108	11	4
2007	148	24	8

56

Ze statistiky je patrné, že vývoj HIV/AIDS klesá, nejvíce nakažených HIV bylo v letech 1997, 1999, 2000, poté byl patrný pokles. Nakažených virem AIDS bylo nejvíce v roce 1999, 2000, 2000 a 2002, i zde je poté patrný lehký pokles, až od roku 2005 to nastal pokles rapidnější. Co se týká úmrtnosti, kritickým rokem byl rok 2005, zato rok 2006 a 2007 nám vykazuje úspěšný pokles.

---

⁵⁶ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 147

Tabulka č. 5

Více mravnostních trestných činů

Tříprocentní nárůst (celkem 1730 případů) ukazuje statistika u mravnostních trestných činů, což souvisí s dlouhodobou policejní akcí Vilma, při které se kriminalisté zaměřili na šíření a přechovávání dětské pornografie.

V oblasti majetkových přečinů, hospodářské a obecné kriminalitě zaznamenali loni policisté oproti roku 2008 pokles v řádu tisíců skutků. U mravnostní trestné činnosti je patrné, že oproti minulému roku narůstá.

Kriminalita v letech 2008 a 2009 podle trestných činů			
	2008	2009	rozdíl
Celková kriminalita	343 799	332 829	- 10 970
Obecná kriminalita	257 763	249 957	- 7 788
Násilné trestné činy	17 875	16 887	- 988
Mravnostní trestné činy	1 680	1 730	50
Majetkové trestné činy	219 347	212 168	- 7 179
Hospodářské trestné činy	32 474	29 774	- 2 700
Ostatní trestné činy	18 861	19 190	329

Zbývající trestné činy	53 524	53 056	- 468
-------------------------------	--------	--------	-------

Zdroj: Policejní prezidium

57

---

⁵⁷ Zdroj: webové stránky, dne 29.1.2010
NOVÝ, P. 2010 [cit. 29. ledna 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.novinky.cz/krimi/190604-v-roce-2009-vysetrovala-policie-181-vrazd-mene-nez-v-predchozim-roce.html>.

Tabulka č. 6

Trestné činy kuplířství vyřízené policií, státními zastupitelstvími a soudy

Rok	Trestné činy	Odloženo	Stíháno	Obžalováno	Zastaveno	Přerušeno	Odsouzeno
1997	245	4	220	181	33	6	74
1998	228	1	202	152	42	8	131
1999	244	1	211	156	41	14	123
2000	251	2	187	152	34	1	94
2001	200	4	181	151	27	3	85
2002	154	2	126	111	14	1	83
2003	208	2	186	181	4	1	80
2004	132	1	123	118	5	0	80
2005	328	3	206	205	1	0	69
2006	149	5	136	136	0	0	68
2007	88	5	74	72	1	1	74

58

Statistiky získány ze zdrojů: Ministerstvo spravedlnosti

Z tabulky vyplývá, že nejvíce trestných činů bylo spácháno v roce 2005, v tomto roce bylo i nejvíce obžalovaných. Nejvíce stíhaných bylo v roce 1997, 1999. Nárůst odsouzených byl v letech 1998, 1999, 2000, zde se pomyslná hranice stagnuje a moc neklesá

---

⁵⁸BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 61

Tabulka č. 7

Trestné činy ohrožování mravnosti vyřízené policií, státními zastupitelstvími a soudy

Rok	Stíháno	Obžalováno	Odsouzeno
1997	13	11	4
1998	11	7	2
1999	23	18	5
2000	25	20	2
2001	35	27	6
2002	31	27	9
2003	17	15	1
2004	33	28	21
2005	47	42	17
2006	47	32	9
2007	37	28	7

⁵⁹

Statistiky získány ze zdrojů: Ministerstvo spravedlnosti

Nejvíce stíhaných a obžalovaných bylo v roce 2005 a 2006, nejvíce odsouzených v roce 2004, 2005, naopak nejméně bylo odsouzeno v roce 2003. Jak je patrné, trestné činy ohrožování mravnosti v posledních letech narůstají.

⁵⁹ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 67

Tabulka č. 8

Vývoj hlášené nemoci syfilis a kapavkou v České Republice za posledních 19 let

Rok	Syfilis	Kapavka
1989	171	6211
1990	164	6463
1991	249	7283
1992	265	7455
1993	233	4700
1994	369	2948
1995	433	2036
1996	551	1194
1997	604	1098
1998	687	1055
1999	714	990
2000	967	882
2001	1376	880
2002	976	911
2003	849	1030
2004	684	947
2005	523	859
2006	502	1082
2007	613	930

60

Statistiky získány ze zdrojů: Ministerstvo zdravotnictví ČR

Největší nárůst nakažených nemocí syfilis byl v roce 2000, 2001 (v tomto roce byl nárůst rapidní), 2002, od roku 1989 do roku 2001 je patrné, jak nakažení systematicky vzrůstalo. Kapavka naopak každým rokem klesá, oproti roku 1989, kdy byl nakažen vysoký počet osob, s porovnáním roku 1999 je zde pokles několikanásobně nižší.

⁶⁰ BLÁHA, R. *Trestněprávní aspekty prostituce v České republice*. Praha, 2008, s. 145

9. ZÁVĚR

V mé bakalářské práci jsem se snažila dodržet daný cíl, který se týkal průřezu dějinami prostituce a pornografie a s tím souvisejícími drogami a přenosnými chorobami. Dále jsem se podrobně zabývala i dětskou prostitucí a pedofilií včetně platných právních předpisů i přijatými trestněprávními a preventivními opatřeními v oblasti prostituce a mravnostní kriminality. Z důvodu, aby byla má bakalářská práce úplná a přehledná, připojila jsem i statistické údaje v podobě tabulkových přehledů. Ve své práci jsem se zaměřila jak na různé druhy prostituce a pornografie, tak jsem se zaměřila i na objektivní pohled na lidi, patřící do těchto skupin a zároveň na zjištěné podněty, na základě kterých se dá rozpoznat určitá deviace (pedofilie) i jakým legislativním způsobem je v našem státě zajištěno trestněprávní i preventivní opatření v těchto oblastech.

Abstrakt

ŠIŠKOVÁ, K. Mravnostní kriminalita – prostituce : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010, 63 s.
Vedoucí bakalářské práce plk. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova:

Nejčastější pojmy, použité v mé práci ohledně mravnostní kriminality

prostituce - dobrovolná či nucená, **pornografie**, **pohlavní styk**, **mravnostní trestná činnost**, **násilná trestná činnost**, **sexuální zneužívání**, **sociálně patologické jevy**, **mravnostní kriminalita**, **drogy**, **pohlavně přenosné choroby**, **pohlavně neukožený**, **alkohol**, **závislost na drogách**, **závislost na alkoholu**, **AIDS**, **pedofilie**, **týrání dětí**, **obět'**, **trestná odpovědnost**, **legální**.

Abstract

ŠIŠKOVÁ, K. Morality Criminality - Prostitution : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2010, 63 p.
Supervisor: plk. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Key words:

Common concepts used in my work on vice piracy

prostitution - voluntary or compulsory, **pornography**, **sex**, **vice-related crime**, **violent crime**, **sexual abuse**, **socio-pathological phenomena**, **morality criminality**, **drugs**, **sexually piece diseases**, **sex – starved**, **alcohol**, **dependence on drugs**, **reliance on alcohol**, **AIDS**, **paedophilia**, **child abuse**, **victim**, **criminal liability**, **lawful**.